

Notulen van de vergadering van de raad van de gemeente Wassenaar, op dinsdag 3 juni 2025, gehouden in de raadzaal van het raadhuis "De Paauw"; aanvang 19.30 uur

Aanwezig zijn:

- dhr. L.A. de Lange, voorzitter;
 - mw. M.M. Bellekom-Vogels, mw. S.B. Everard, mw. D.C. van Deursen-van Gool, dhr. J.M. Gankema (vanaf 19.45 uur), mw. S. Hibbert (vanaf 19.40 uur), mw. J.M. Hofman-de Raad, dhr. N.T.M. Klooster, dhr. R.R. Krabbendam, mw. F.A.M. van Leeuwen-Geelen, mw. I. van der Marel, dhr. G.L.H. Nijman, dhr. B.G. Paulides, mw. C.A. Rogge-Schneider, dhr. H. van Smirren, dhr. J.R. Stallinga, dhr. M.C. Stekelenburg, mw. S.M. Tirion-van der Goes, mw. P.A. van Vliet-van Dijk, dhr. B.R. Wesselingh, mw. M.P. Wuite, leden van de raad;
 - dhr. R. Bloemendaal, dhr. L.N.M. van Doeveren, dhr. L.W. Koetsier, dhr. R.A. Zoutendijk, wethouders;
 - dhr. J. Kleinhesselink, raadsgriffier
- Verhinderd: dhr. H.J.M. Hendrickx
-

1. Opening vergadering en mededelingen

De **voorzitter**: Hierbij open ik de vergadering van de gemeenteraad van Wassenaar. Hartelijk welkom allemaal, fijn dat u hier vanavond allemaal aanwezig bent. Leden van de raad, leden van het college, de ondersteuning, de mensen op de publieke tribune, met een volle publieke tribune, we hebben vanavond ook een heleboel sprekers, maar ook alle mensen thuis. We hebben op dit moment problemen met het uitzenden van de stream. Er loopt wel een stream, maar de vergadering wordt sowieso opgenomen en er wordt nu wel gepoogd dat ook via de site te laten doen. Hoe dan ook, alles wat hier vanavond wordt gedeeld, kan ook gewoon worden gevolgd, misschien op een later moment maar er wordt technisch nu aan gewerkt. Als het allemaal weer in orde is, hoor ik dat graag van de griffier dan kunnen we dat melden. We hebben vanavond een afzegging van de heer Hendrickx en ik heb begrepen dat de heer Gankema wat later is, mevrouw Hibbert ook en dat verklaart de lege stoelen die wij hier zien. Verder zijn we compleet. Dus vanavond zijn we, als we in complete vorm zijn, met twintig raadsleden. Dan ga ik kijken, zijn er mededelingen aan de zijde van de raad? Dat is niet het geval. Volgens mij zijn die er ook niet aan de zijde van het college. Heb ik dat correct? Dat klopt. Zoals u weet, maar velen van u zijn hier vaker geweest, is het gedeelte voor de tafel waar de wethouders zitten het gedeelte van de gemeenteraad. Als u de gemeenteraadsleden of collegeleden wilt spreken, kunt u dat het beste in de Spiegelhal of verderop in het gebouw doen, of u daar rekening mee zou willen houden. We hebben vanavond een achttal sprekers en dat betekent dat we de volle inspreektijd van een halfuur bij de vergadertijd optellen. Dat betekent dat de vergadering in ieder geval om 23.00 uur eindigt, maar ik zal u om 22.45 uur vragen hoe we verdergaan met de vergadering, dan weet u dat ook. Mochten we de vergadering vanavond niet redden dan gaat hij op 4 juni a.s. om 19.30 uur gewoon verder, maar dat is geenszins een aansporing om dat ook werkelijk te laten gebeuren.

2. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dan gaan we naar het vaststellen van de agenda. Bij agendapunt 4 staan de notulen, maar bij die notulen worden nog de laatste puntjes op de i gezet en het voorstel is om die notulen in de volgende raadsvergadering te laten vaststellen. Gaat u daarmee akkoord? Ja, dan gaan we dat doen. Dan ga ik naar het raadsvoorstel Wensen en bedenkingen. Uit de commissie kwam een verdeeld advies, Hart voor Wassenaar gaf aan het voorstel nog niet rijp voor besluitvorming te vinden en de overige aanwezige fracties wel. Vandaar dat ik voorstel om dit vanavond wel als besprekingspunt op de agenda te plaatsen. Heeft dat uw goedkeuring? Dat is het geval. Oké dan gaan we dat doen. Dan de volgorde van de agendapunten. Er is vanavond een fors aantal sprekers en die komen bijna allemaal, op één na, langs voor de Noordrand. Is het een idee om de Noordrand als eerste besprekingspunt te doen? Dat is het geval, dan gaan we dat zo aanpassen. Dan doen we als tweede het Burgerberaad. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nee, want er zijn by far de meeste sprekers voor de Noordrand. Mijnheer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ja voorzitter, maar dan is het toch logischer dat we eerst het Burgerberaad doen want dan kan die mijnheer die inspeekt naar huis.

De **voorzitter**: Ook dat is een redenatie, het ligt eraan wie er eerder naar huis gaat. Er zijn zeven sprekers voor de Noordrand. Kijk, ik vind het ook prima om het met Burgerberaad te beginnen als u dat uw voorkeur heeft, het maakt allemaal niet uit, het moet allemaal worden behandeld.

Burgerberaad? Ik hoor dat u dat een prima idee vindt, dan gaan we met het Burgerberaad beginnen, dan de Noordrand, dan De Paauw en dan de jeugd. Oh, mevrouw Hofman-de Raad.

Mevrouw **Hofman**: Dank u voorzitter. Ja, ik zit even te kijken want onze woordvoerder voor het Burgerberaad is nog niet aanwezig, die is weggeroepen en ik vraag me af of hij op tijd aanwezig zal zijn.

De **voorzitter**: Dat kan ik op dit moment niet voor u invullen.

Mevrouw **Hofman**: Nee, daarom zou het misschien, met uw goedvinden, handiger zijn om toch de Noordrand eerst te doen.

De **voorzitter**: Zullen we dat verzoek maar inwilligen? Ja, goed dan doen we eerst Noordrand, dan het Burgerberaad en dan zo verder. Dan stellen we dat zo vast. Dan gaan we naar de spreektijden. Er zijn vier onderwerpen, dat betekent dat er vier onderwerpen staan en dat betekent dat de spreektijd op 147 minuten wordt vastgesteld, het schema zit er altijd bij. Zullen we vanavond de spreektijden hanteren, dat is het geval? Ja. Overigens red je technisch gezien 147 minuten niet in de vergadertijd die er vanavond is gegeven en dat betekent dat de vergadering op 4 juni a.s. door gaat, maar misschien kunt u zelf kijken of we dat wel gaan doen, dat gaan we vandaag verder zien. Dat is dan voor de agenda zo en dat betekent dat we een gewijzigde agenda hebben waarbij we de notulen niet vaststellen en we bij de besprekpunten beginnen met de Noordrand en daarna het Wegencategoriseringsplan, dan De Paauw en dan de jeugd. Zullen we de agenda zo vaststellen? Dat is het geval, dan stellen we hem zo vast.

3. Inspreken

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de sprekers. Er is een achttal sprekers gekomen, welkom allemaal. Mijn suggestie zou zijn... Mijnheer Goedegebuure, u hebt u wel ergens in het midden in de tijd aangemeld, maar het is misschien goed om u als laatste het woord te geven want we hebben eerst allemaal de Noordrand en dan het Burgerberaad. Ik zie instemming vanaf de tribune, dus dan gaan we het zo doen en dan beginnen we bij de heer l'Ami over het conceptprogramma Noordrand. Mijnheer l'Ami. U krijgt allemaal 3,5 minuut want dat is de eerlijke verdeling met acht sprekers in een halfuur. Mijnheer l'Ami, aan u.

De heer **l'Ami**: Dank u. Geachte raad, mijn naam is Martijn l'Ami, echtgenoot van Martine Binnendijk en vanaf 2008 eigenaar van het NSW-landgoed Johanneshoeve aan de Oostdorperweg 208. Ons doel om onze rijksmonumentale boerderij uit 1630 te laten rangschikken onder de Natuurschoonwet, een wet uit 1928, is om ervoor te zorgen dat het aanwezige natuurschoon blijft staan en wij het mogelijk aan een nieuwe generatie kunnen doorgeven. Martine is de derde generatie Binnendijk die op de Johanneshoeve boert, woont en hem onderhoudt. Wij hebben ruim 8,5 hectare eigendom en 6,5 hectare in korte pacht dat wij beheren met ons Lakenvelders, stamboekzoogkoeien en bonte schapen. Met minder dan 1,3 grootvee-eenheden per hectare spreek je over extensieve veehouderij en met natuurvriendelijke oevers beeldbepalende bomen en meidoornheggen dragen wij bij aan de diversiteit van de bio en natuur. Wij willen niet achteromkijken, maar met elkaar vooruit al mag je achteromkijkend wel concluderen dat de boerenfamilies in dit gebied het de afgelopen generaties niet slecht hebben gedaan. Vandaar dat er nu aan de Noordrand nog een mooi open polderlandschap is waar veilig en eerlijk voedsel wordt geproduceerd. Vanaf dag één waren wij betrokken bij de visie op de Noordrand, vervolgens bij de Ecologische Verbindingszone onder leiding van Wouter Minkhorst en we hebben vanaf 2020 deelgenomen aan het participatietraject Groene Zone onder leiding van projectleider Fred Lansbergen en later aangevuld met Marcel. Ik heb specifiek in mei 2022 aan deze raad verzocht om de projectleider voor onze Groene Zone te behouden, we waren immers al een aantal jaren met hem op pad. Hij heeft naar onze ideeën en visies geluisterd, maar bovenal begrepen dat agrarisch gebruik van de gronden als uitgangspunt van het landschap zou moeten worden behouden. Wij vormen met de agrarische bedrijfsvoering de beheerder en onderhouder van deze prachtige natuur. Dat wij als drie aangrenzende agrariërs nu de kans krijgen om deel te nemen aan natuurontwikkelingen op vliegveld Valkenburg met agrarisch medegebruik komt voort uit het participatieproces en zorgt voor extra extensivering van de aanwezige veehouderijen met een positieve bijdrage aan de ecologie en de natuur. Wat mij wel zorgen baart is deelgebied 4, het onderzoeksgebied 'Uitbreiding American School of the Hague', op basis van bestuurlijke afspraken die mijns inziens door een demissionair wethouder zijn gemaakt. Al zal eerst een wijziging van het bestemmingsplan nodig zijn om te mogen bouwen op de Deijlerhoeve, deze ronde zijn in het verleden meermaals onderwerp van een juridisch debat geweest wat tot een aantal uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft geleid. Volgens de uitspraak van de Raad van State van september 2011 met

betrekking tot het bestemmingsplan 'Derde gedeelte, herziening landelijk gebied' is het beleid voor het landelijk gebied van Wassenaar zeer nadrukkelijk gericht op het beschermen en versterken van het aanwezige landschap, natuur en cultuurhistorische waarde en doorzichten. Mijn verzoek aan de raad is dan ook om de mogelijkheden te onderzoeken indien uitbreiding van de huidige school en/of het theater van de ASH echt noodzakelijk blijkt te zijn, dit te laten geschieden op de bestaande locatie aan de Deijlerweg middels mogelijk een extra bouwlijf of nog mooier ondergronds parkeren

De **voorzitter**: Wilt u afronden?

De heer **I'Ami**: Waarbij de ASH de aanwezige landerijen rond de Deijlerhoeve zou kunnen inzetten als wisselgeld voor het agrarisch gebruik van de naastgelegen melkveehouderij met de mogelijke...

De **voorzitter**: Mijnheer I'Ami, u bent al door uw 3,5 minuut heen. Wilt u uw laatste zin uitspreken?

De heer **I'Ami**: Oké. Waarbij de mogelijkheid van een ouderenlandgoed voor dementerende ouderen zou moeten worden gekweekt, dan versterken we de kernwaarden zoals eerder genoemd.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Hogendoorn over het conceptprogramma Noordrand. Goedenavond, ook voor u 3,5 minuut.

Mevrouw **Hogendoorn**: Goedenavond geachte college en gemeenteraad Ik ben Annemarie Hogendoorn-Nel, eigenaar en samen met Johan Hoogendoorn en onze vier kinderen werkzaam op boerderij Nellesteijn. Wij zijn de achtste generatie Nellen in Wassenaar. Boerderij Nellesteijn is een echt familiebedrijf gelegen midden in de Groene Zone en midden in het veelbesproken gebied de Noordrand. We hebben een melkveehouderijbedrijf met 85 melkkoeien, 42 stuks jongvee, 30 schapen en ruim 60 hectare grasland, ook een extensief bedrijf met zo'n anderhalve grootvee-eenheid per hectare. Onze koeien krijgen volop weidegang, van april tot november lopen ze dag en nacht buiten en decoreren ze mooi het landschap. Op ons bedrijf wordt 80% van de melk die onze koeien geven verwerkt tot boerenkaas en boerenzuivel dat allemaal vanuit onze boerderijwinkel wordt verkocht. Onze winkel is vier dagen per week open en dan is ook het erf open voor publiek. Ons doel is om stad en platteland dicht bij elkaar te krijgen en iedereen kan een kijkje op ons bedrijf nemen. We hebben een transparante bedrijfsvoering, mensen mogen in de stallen, ze kunnen van achter het glas de kaasmakerij bekijken en kunnen het klompenpad volgen met uitleg en ook de traptrekertjes voor de kinderen zijn altijd een succes. De koeien geven gemiddeld 850.000 liter melk waarvan wat naar Campina gaat en de rest per pondje, kilo of liter over de toonbank gaat naar klanten uit Wassenaar en de regio. Een korte keten, productie en verkoop op eigen erf zonder extra transport. Goed graslandbeheer is voor ons heel belangrijk, de koeien moeten een goede kwaliteit en lekker gras eten om goede melk te kunnen geven want daarvan kunnen wij weer goede producten maken. Stapsgewijs mozaïekbeheer passen wij toe met weidegang en maaien. We hebben een aantal percelen doorgezaaid met kruidenrijk mengsel, een pilotproject waar we aan meedoen en dat lijkt goed aan te slaan. Zo hebben we ook 3,5 hectare hooiland, kuikenland, voor de weidevogels en sinds kort met medecollega's het beheer van 12 hectare natuurland op het voormalige vliegveld. Naast de boerderij hebben we een geriefhoutbos, het Ommedijkse bos, van 1,5 hectare dat we al jaren samen met IVN-vrijwilligers onderhouden en rondom de brede watergangen, de wetering, langs het pad wordt niet gemaaid zodat er ook kruiden en bloemrijke slootplanten kunnen groeien. Door deze bedrijfsvoering wordt al volop aan agrarisch natuurbeheer gedaan en dat is goed inpasbaar voor ons bedrijf. Ook voor de toekomst voorzien wij goede kansen voor ons bedrijf, ons moderne melkveehouderijbedrijf heeft al tal van innovaties, de melkrobots, de vloer en wij zien nieuwe innovaties voor bijvoorbeeld stikstof zeker zitten. Er zal flexibel met de nieuwe mestregeling kunnen worden omgegaan omdat we nu ook al extensief zijn. Voorts wil ik melden dat wij 100% inkomensafhankelijk van ons agrarisch bedrijf zijn en we niet afhankelijk willen worden van allerlei subsidies die altijd tijdelijk zijn en geen goede basis zijn, ook voor de gemeente niet. Tot slot wil ik u vragen te zorgen dat de drie bedrijven Nellesteijn, Den Hollander en I'Ami Johanneshoeve blijvend een plek in dit mooie gebied behouden. Dank voor de aandacht.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Kooistra namens Buurtplatform Ammonslaantje Groene Zone. Ook voor u 3,5 minuut.

Mevrouw **Kooistra**: Goedenavond. U weet intussen dat het buurtplatform erg kritisch en ontevreden is over het participatieproces en het conceptprogramma Noordrand dat er nu ligt, de Stichting Valkenburg Groen denkt er hetzelfde over. We zien ook positieve aspecten, we juichen het agrarisch natuurbeheer en de ondersteuning van de aanwezige agrariërs toe, hun gezonde

voortbestaan en toekomstperspectief zijn van groot belang. Verdere natuurontwikkeling, het beschermen van flora en fauna et cetera vinden wij ook belangrijk. Hoe rijmt verbetering van de leefbaarheid met de innerlijke tegenstrijdigheden als het inplaatsen van de uitbreiding van de ASH met meer dan de helft van de grootte van de huidige school en het inplaatsen van de gemeentewerf? Wij verwachten een duidelijke beleidsvisie en geen onduidelijk programma. De ASH hoeft niet uit te breiden op de Deijlerhoeve, op de huidige locatie is nog ruimte genoeg voor honderden extra leerlingen. De ASH geeft aan dat het bestemmingsplan geen ruimte biedt voor uitbreiding op hun huidige locatie en het bestemmingsplan van de Deijlerhoeve ook niet. Op maandag 26 mei jl. heeft het kernteam een overleg met wethouder Koetsier gehad. Om een juiste neutrale voorstelling van het onderzoeksgebied ASH te geven hebben wij een voorstel tot aanpassing van de tekst in het conceptprogramma aangeleverd. Wij hebben ook een alternatieve locatie voor Avalex voorgesteld. Aan de Papelaan-West, midden in de polder op de grens met Voorschoten, bevindt zich composteerbedrijf Indaver. De inwoners van Voorschoten brengen ook hun afval en grofvuil naar Avalex en daarom is het niet meer dan billijk dat in het grensgebied tussen de twee gemeenten buiten de Noordrand wordt gezocht naar een goede locatie voor Avalex en wellicht ook voor de gemeentewerf. We verwachten hierin een uiterste inspanning van de gemeente. De gemeentewerf past mogelijk ook op het huidige industrieterrein Maaldrift 1 en 2 waar de familie Tacx veel vastgoed bezit. Misschien zijn de wensen van de familie Tacx aan de Oostdorperweg/Ruigelaan te rijmen met de wensen van de gemeente, een win-winsituatie. De grootschalige en impactvolle uitbreiding op het MOB-complex door Defensie is van een geheel andere orde. Omdat onze percelen direct aan dit terrein grenzen, verwachten wij dat de gemeente ons hier vanaf het begin serieus in betreft. Naast de inhoudelijke punten op het conceptprogramma hebben wij nog steeds geen antwoord op de herhaaldelijk gestelde vraag waarom wij niet hebben mogen meedenken, praten en deelnemen aan de werkateliers. In de informatiebrief van het college aan de raad van 30 mei jl. wordt de raad onjuist een onvolledig geïnformeerd, brede deelname van uitgenodigde bewoners aan de werkateliers? Alleen Arnold den Hollander heeft vanaf het Ammonslaantje aan tafel gezeten, primair als agrariër en ondernemer. Hij is niet aangesloten bij het Buurtplatform, hij heeft andere belangen en dat begrijpen wij volkomen. Er is geen verslaglegging van de openbare informatiebijeenkomsten en gerichte bewonersbijeenkomsten. Via een Woo-document, in ons bezit, van de afgelopen jaren wordt een duidelijk beeld en patroon zichtbaar, de ASH heeft nota bene als particuliere initiatiefnemer van een strijdig initiatief wel alle ruimte en medewerking gekregen om haar wensen en plannen in vele overleggen met en mails naar de gemeente te ventileren. De ASH is zelfs actief meegenomen in het hele proces vanaf de beperkte gebiedsvisie tot aan het ontwerpprogramma. Tevens heeft de gemeente relevante documenten en informatie met de ASH gedeeld, twee citaten als voorbeeld. "Voor en door de goede samenwerking stuur ik je bijgevoegde brief. Ga hier wel gepast mee om, het is niet gebruikelijk dat wij brieven aan het college met derden delen". Een ander citaat: "Ik zal jullie zo ook nog even de nota van beantwoording toezenden. Hierin staat een aantal inzendingen dat de argwaan van de bewoners onderstreept. Graag even vertrouwelijk behandelen, er zijn nog geen externen die deze visie hebben gezien". De Noordrand, de laatste groene corridor, een gebied dat bescherming verdient tegen oprukkende bebouwing en verdere verdichtingen, tegen initiatieven en onderzoeksgebieden die niet passen en strijdig zijn. De onderzoeksgebieden horen niet thuis in het programma. Vandaar dat dit conceptprogramma terug naar de tekentafel moet. Dank u.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan is nu het woord aan de heer Van der Kroft, ook over het conceptprogramma Noordrand. De microfoon staat al aan, ook voor u 3,5 minuut.

De heer **Van der Kroft**: Helemaal goed. Geacht college, geachte raadsleden van de gemeente Wassenaar. Voor degenen die mij niet kennen, ik ben Bert van der Kroft en ik run samen met mijn broer een vollegrondstuinbouwbedrijf op de Hoge Klei. Wij zijn de derde generatie die hier zit en we hebben eigenlijk de afgelopen jaren de door opa opgezette teelt volledig veranderd door het gebruik van nieuwe technieken waarbij er veel meer bewustzijn is en het is gericht op bodem, water en dus ook het milieu. De hele gedachtegang binnen de Structuurvisie die tijdens de participatie is besproken is eigenlijk volledig gericht op agrarisch en open houden, maar na het lezen van alle stukken kwam er tot onze verbazing een concept tevoorschijn waarin ook woonconcepten kunnen worden toegepast. Hierin wordt gesproken over dat woonconcepten door middel van het veranderen van bestaande gebouwen of huizen kunnen worden toegepast. Gezien de juridische status die hieraan vasthangt, hebben we te maken met burgerwoningen en burgerwoningen zullen in strijd komen met de omgevingsvergunningen die de huidige bedrijven hebben. Elk bedrijf op de Hoge Klei heeft op dit moment een omgevingsvergunning waarbij de juridische kaders worden neergezet en is aangegeven dat er bepaalde regels voor een burger en een bedrijf zijn zodat daar geen berisping op kan komen, dat daar strijd om kan zijn. Deze verandering zal er dus voor zorgen dat de huidige woningen worden omgezet in burgerwoningen. Om het op een rijtje te zetten. Een bestaand agrarisch bedrijf heeft momenteel een omgevingsvergunning met juridische kaders die

aangeven hoeveel geluid, stank of eventueel gebruik van bepaalde machines toepasbaar is. Dit zorgt ervoor dat de huidige woningen agrarische bedrijfswoningen zijn die daar geen last van hebben. Als een woning geen bedrijf heeft en in burgerhanden komt, kan het een plattelandswoning worden. Een plattelandswoning is een term die ervoor zorgt dat er juridische kaders zijn die ervoor zorgen dat een burger er wel kan wonen, maar geen rechten kan ontleen, dat de Omgevingsvergunningen van de desbetreffende bedrijven teniet worden gedaan. Het huidige concept binnen de Structuurvisie zal er dus voor zorgen dat bestaande schuren zullen worden omgezet naar een nieuwe woonbestemming. Een nieuwe woonbestemming houdt in dat er automatisch een burgerwoning terecht zal komen en een burgerwoning heeft niet dezelfde rechten als een plattelandswoning. Met andere woorden, alle omgevingsvergunningen van de bedrijven worden tenietgedaan. Dit hele spel hebben wij al eerder meegemaakt met de bouw op de Vorenbroekstraat tussen de Oostdorperweg en de Hoge Klei, inhoudende dat er tien jaar lang strijd was tussen in dit geval bedrijven en de gemeente met gerechtelijke uitspraken tot aan de Raad van State toe. Daarbij waren er twee grote verliezers en dat waren de gemeente en dat waren bedrijven want alles moest worden teruggedraaid. Ik zou u willen voorstellen: stoot niet als een ezel voor de tweede keer tegen dezelfde steen. Dank u voor het woord.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Ravensbergen namens de ASH. Welkom en ook voor u 3,5 minuut.

De heer **Ravensbergen**: Dank u wel mijnheer voorzitter. Geachte raad en college, mijn naam is Ton Ravensbergen en ik ben de businessmanager bij de Amerikaanse school. Onze school heeft op dit moment ongeveer 1000 leerlingen met ongeveer 70 tot 75 nationaliteiten. Wij zijn een stichting zonder winstoogmerk die financieel geheel op eigen benen staat, anders dan andere scholen in Wassenaar en in de omgeving ontvangen wij geen geld van het rijk en ook niet van de gemeente. Vanavond gaat u vergaderen over het conceptprogramma Noordrand, een gebied waarover de afgelopen jaren al veel verschillende beleidsplannen aan de raad zijn gepresenteerd. Wij zijn als school een van de belanghebbenden in dit gebied. In alle jaren dat ik aan de school ben verbonden, en dat zijn er inmiddels al heel wat, kan ik mij niet anders herinneren dan dat er discussie was over de inrichting van dit deel van Wassenaar. Enige jaren geleden heeft ASH de Deijlerhoeve gekocht, een stuk grond grenzend aan onze eigen campus. Dit is een gebied van ongeveer 10 hectare en ASH stelt op dit moment ruimte in de boerderij beschikbaar voor het huisvesten van gevluchte Oekraïners. Het plan is om op termijn een strook aan de noordzijde van het terrein, voor degenen die dat weten de linkerkant van de oprijlaan grenzend aan bestaande bouw van Adelbert College, te gebruiken voor het ontwikkelen van een actueel en duurzaam gebouw voor de oudere leerlingen en een multifunctioneel auditorium. Dit gebouw zal op zo'n manier worden ontworpen dat het past in de omgeving en zeker niet zal lijken op een blokkendoos zoals wel eens is gesuggereerd. Het grootste deel van het terrein, de rechterkant van de oprijlaan aan de kant van het Ammonslaantje, ruwweg 8 van de 10 hectare, zou ASH graag inzetten voor landschaps- en natuurontwikkeling. Dit sluit goed aan bij de educatieve visie van de school en het strookt ook met de ambities in het programma Noordrand. Daarin past in elk geval het voornemen om het verouderde stalcomplex uit de jaren tachtig te slopen zodat het uitzicht over het weidelandschap, de Groene Zone, vanaf de Deijlerweg wordt hersteld. Deze ambities waarover in het verleden al met de gemeente en de burens is gesproken, zijn nog niet in een concreet plan uitgewerkt, ASH wacht nog op vaststelling van het ruimtelijke programma voor dit gebied. Dan kunnen we er namelijk voor zorgen dat onze plannen zo goed mogelijk worden afgestemd op de uitgangspunten van de gemeente. Vervolgens kunnen we onze plannen verder met de omgeving, de burens en de gemeente bespreken. ASH is dan ook verheugd dat er na jaren van afstemming en opeenvolgende visiedocumenten zicht is op een kader voor de verschillende ontwikkelingen in dit gebied. Ik dank u voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Den Hollander, ook over het conceptprogramma Noordrand.

De heer **Den Hollander**: Ik ben Arnold den Hollander en onze familie heeft al meerdere generaties een boerderij aan het Ammonslaantje nummer 40. Daarnaast ben ik bestuurslid bij Ondernemend Wassenaar. Wij melken op onze boerderij koeien, we houden schapen en ander kleinvee, van alles wat, we hebben een boerderijwinkel en we bieden vier dagen per week opvang aan mensen met een beperking op onze zorgboerderij. Zoals alle agrariërs in het gebied zitten wij ruim onder de twee zogenaamde GVE per hectare, dat noemt men een extensief bedrijf. Zoals ook de andere agrariërs in het gebied, beheren we onze grond met veel dieren in de wei en maaien en bemesten we volgens een mozaïek. Dit komt de biodiversiteit ten goede en mede hierdoor geniet eenieder die door het gebied loopt, fietst of rijdt van de koeien, schapen, weidevogels, hazen, enzovoort. Het doet ons goed dat we door burger en overheid worden gewaardeerd en dat we bij het

gebiedsproces worden betrokken. Deze samenwerking heeft bijvoorbeeld onlangs geleid tot een samenwerking met het Rijksvastgoedbedrijf waarin we als boeren helpen met het beheer van het Wassenaarse deel van het voormalige vliegveld. Onze wens is dat met dit programma een langdurige en duurzame toekomst voor onze agrariërs en het gebied wordt geborgd en wij zijn dan ook blij dat dit in het programma wordt vermeld. Een belangrijke voorwaarde als kavelruil wordt ingezet voor de inrichting van het gebied. Dit is zo belangrijk want ondanks dat we extensieve boeren zijn, is het vele malen duurzamer als onze weilanden aaneengesloten zijn en minder kilometers op onze smalle wegen hoeven te worden gereden. Deze erftoegangswegen verdienen sowieso extra aandacht vanwege de veiligheid van voornamelijk de fietsers in combinatie met landbouw- en vrachtverkeer. We hebben de hoop dat met dit programma de juiste beslissingen voor dit gebied worden genomen, bijvoorbeeld dat bij de ontwikkeling van de Deijlerhoeve ook aan agrariërs wordt gedacht en dat de uitbreiding van het Defensie terrein direct aan een goede verkeersontsluiting wordt gekoppeld, wat ook de bedrijven op het bedrijventerrein ten goede komt. Samenvattend, we willen ons graag blijven inzetten om dit mooie gebied nog vele jaren in stand te houden en we hopen dat in samenwerking met de gemeente en de raad te doen, niet gehinderd door kleur of politieke voorkeur maar met helder verstand en doorzettingsvermogen en met allemaal hetzelfde doel. Ik dank u.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Smulders, als laatste spreker over het conceptprogramma Noordrand.

De heer **Smulders**: Goedenavond, mijn naam is Paul Smulders van Stoeterij in 't Groene Hout. Het verheugt mij zeer om gebruik te kunnen maken van het hooggewaardeerde recht van inspraak, altijd een goed beginsel. Ik vertegenwoordig In 't Groene Hout, wij staan voor het stimuleren en behouden van de landelijke cultuur en dat past prima in dit uitstekende conceptplan dat het college naar voren heeft gebracht. Er is alleen één heel klein punt waar wij een opmerking over hebben. Er is met de gemeente een afspraak over het medegebruik van de kaswatering gemaakt. Die afspraak kwam tot stand na een principeverzoek, een raadpleegbrief en behandeling in de raadscommissie en de raad. In de thans gepresenteerde stukken wordt die afspraak niet nagekomen door de gemeente. We hebben een compromisvoorstel naar de gemeente gezonden waarop nog geen reactie is gekomen. Mijn vraag aan de raad is de volgende. Hier liggen prima stukken en ik zou alleen willen vragen: maakt u het voorbehoud dat de afspraken die via de officiële procedure zijn gemaakt wel worden gehonoreerd. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik graag als laatste spreker het woord aan de heer Goedegebuure. U komt inspreken over het Burgerberaad. Welkom.

De heer **Goedegebuure**: Dank u wel. Geachte voorzitter, leden van de commissie en raadsleden, dank u voor de gelegenheid om weer in te spreken. In de beschikbare 3,5 minuut kies ik maar voor een directe benadering. Twee weken geleden volgde ik met verbazing de behandeling van het adviesrapport van het Burgerberaad in de commissie Bestuur & Middelen, er werd een aantal vragen gesteld over en kanttekeningen gezet bij de samenstelling van het honderdkoppige Burgerberaad, hoe was dat tot stand gekomen? De wijze van stemmen over de adviezen, er schenen dertig mensen afgevallen te zijn en volgens sommige commissieleden bracht dat vermindering van de kracht van het advies naar voren. Hier zijn ook sommige mensen soms afwezig bij een verkiezing. Er werd ook opgeroepen om enkele aangenomen adviezen pas te behandelen nadat er een nieuw verkeersplan ligt. Dit dossier zal ongetwijfeld een hoofdrol in de verkiezingen van 2026 spelen, er wordt al druk campagne gevoerd en er worden stellingen ingenomen. We zullen uw uitspraken, stemmingen en positioneringen daarin nauwlettend blijven volgen. Het Verkeersplan 2016 werd meermaals aangehaald omdat er inmiddels een nieuw plan gemaakt moet worden. Het lijkt mij logisch om het Wegencategoriseringsplan niet los te behandelen, maar integraal te koppelen aan dat nieuwe Verkeersplan. Zo kan de wegencategorie direct worden vastgesteld op basis van de nieuwe actuele doelstellingen van de verkeersplannen en de Omgevingsvisie. De eisen voor de hulpdiensten zijn ook al uitgebreid getoetst in het oorspronkelijke Wegencategoriseringsplan. Tijdens het Burgerberaad is de hoogste regionale hulpdienstcoördinator in onze regio uitgenodigd om zijn visie aan de leden van het Burgerberaad uiteen te zetten. Uit eerste hand heb ik informatie weten te verkrijgen dat zij op zich geen bezwaar tegen 30 km/uur hebben, bij spoed mogen hulpdiensten harder rijden tot wel 40 km/uur sneller dan de 30 km/uur. 30 km/uur wordt gezien als het nieuwe nieuw. Drempels dienen het algemeen belang. De dagelijkse verkeersveiligheid weegt zwaarder dan beperkte hinder voor hulpdiensten en minder verkeer is volgens deze coördinator cruciaal want hoe leger de wegen hoe sneller een ambulance of de brandweer kan doorgaan en op de plaats van bestemming kan zijn. Het college neemt het advies nummer 24 om de N441 over te nemen niet over en dat is opmerkelijk want op 8 mei jl. meldde de gemeente juist met trots dat de weg wel is overgenomen en dat men werkt aan herinrichting, inclusief verlaging van de maximumsnelheid

naar 60 km/uur. Hier ontbreekt een heldere toekomstvisie. In het Valkenhorstdossier moeten de verkeersstromen nog worden uitgewerkt en dit is hét moment om de N441 zo in te richten dat doorgaand verkeer Wassenaar vermijdt wat geheel in lijn met aangenomen advies 26 is. Over 30 km-adviezen heb ik al genoeg gezegd in de commissievergadering, mijn standpunt over 4a, 4b en 5, 30 km/uur, blijft ongewijzigd. Voorzitter en raadsleden, dit is hét toetsmoment voor de geloofwaardigheid van participatie. U vroeg burgers om de politiek te helpen en hun werk nu negeren is democratisch kapitaal weggooien en dat in de aanloop naar verkiezingen. Ik roep u op om nu leiderschap te tonen, omarm het advies van het Burgerberaad, neem de 30 km-adviezen en de adviezen over de herinrichting van het N441 over en maak Wassenaar klaar voor de toekomst want advies 30a is 'maak van Wassenaar de meest leefbare gemeente van Nederland'...

De **voorzitter**: Mijnheer Goedegebuure, wilt u...

De heer **Goedegebuure**: Laat niet blijken dat de € 175.000,00 die aan het Burgerberaad is besteed voor niets is geweest. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel en ik dank daarmee alle insprekers. Mochten de raadsleden nader contact met u willen opnemen, de nadere gegevens zijn bij de griffie bekend. Straks gaan we het conceptprogramma Noordrand en daarna het Burgerberaad behandelen.

4. Notulen

De **voorzitter**: Agendapunt 4. We stellen de notulen in de volgende gemeenteraadsvergadering vast.

5. Lijst ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan kom ik bij de lijst ingekomen stukken die is bijgewerkt tot 2 juni 2025 tot 15.00 uur. Zijn daar nog opmerkingen over, kunt u akkoord gaan met de afdoeningsvoorstellen? Dat is het geval, dan stellen we die hierbij vast.

6. Hamerstukken

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de hamerstukken.

6.a. Bekrachtiging noodverordening NAVO-top 2025 gemeente Wassenaar

De **voorzitter**: De eerste is de bekrachtiging van de noodverordening in het kader van de NAVO-top 2025 van de gemeente Wassenaar. Daar was overigens wel de voorwaarde dat de burgemeester vandaag de noodverordening zou tekenen. Dat is het geval, dat heb ik vandaag gedaan. Kunt u hier verder mee instemmen? Dat is het geval, bij dezen besloten.

6.b. Zienswijze GR Werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek ontwerpbegroting 2026

De **voorzitter**: Dan gaan we naar 6b, de zienswijze van de GR, Gemeenschappelijke Regeling, Werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek, ontwerpbegroting 2026. In de aanhef van dit raadsbesluit stond het jaartal 2024 en dat is gecorrigeerd. Dat moet natuurlijk het jaartal 2025 zijn en bij het laatste deel voor het besluit artikel 35 derde lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Dan is het dus helemaal in orde. Kunt u daarmee instemmen? Dat is het geval. Dan stemmen we op deze wijze met dit besluit in.

6.c. Verordening Adviesraad Sociaal Domein 2025

De **voorzitter**: 6c, Verordening Adviesraad Sociaal Domein 2025. Gaat u hiermee akkoord? Dat is het geval. Dan stemmen we daarmee in.

6.d. Voorbereidingskrediet nieuwbouw onderwijshuisvesting Sint Baptistschool en Sint Jozefschool

De **voorzitter**: 6d, Voorbereidingskrediet nieuwbouw onderwijshuisvesting Sint Jan Baptistschool en Sint Jozefschool. Daar komt een stemverklaring op. Daar ga ik u de mogelijkheid geven voor een stemverklaring. Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw **Van Vliet**: Dank u wel voorzitter. Onze fractie erkent en onderstreept het belang van goede onderwijshuisvesting en ziet de noodzaak van een nieuw schoolgebouw voor de Sint Jan Baptistschool en de Sint Jozefschool. Wij zijn dan ook in principe niet tegen het beschikbaar stellen van het voorbereidingskrediet dat hiervoor nodig is. Toch stemmen wij tegen dit voorstel en wel om één reden, de keuze voor de locatie en het proces dat daartoe heeft geleid. Wij vinden dat er onvoldoende zorgvuldig en transparant met de locatiekeuze is omgegaan. Bovendien hebben wij zorgen over de wijze waarop participatie en afweging van alternatieven hebben plaatsgevonden. Onze tegenstem is dus geen stem tegen het project of het doel ervan, maar een signaal richting het college dat wij een andere koers in de besluitvorming over de locatie hadden gewenst. We hopen dat dit signaal serieus wordt genomen en dat er in de verdere uitwerking meer ruimte voor transparantie en dialoog met de omgeving komt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Daarmee hebt u aangegeven dat de fractie van Hart voor Wassenaar tegen het voorstel stemt. Kan ik constateren dat de rest van de raad voor het voorstel stemt? Dat is het geval. Dan is dat hierbij besloten en is de tegenstem genoteerd.

7. Wensen en bedenkingen Conceptprogramma Noordrand

De **voorzitter**: Dan gaan we naar het eerste besprekingspunt, de wensen en bedenkingen Conceptprogramma Noordrand. Ik heb begrepen dat mevrouw Van Vliet een amendement op dit punt heeft. Zal ik u dan ook als eerste het woord geven? Dat gaan we doen. Ik heb gezien dat mevrouw Everard ook een amendement heeft. Zal ik u dan als tweede het woord geven? Mevrouw Wuite, ik ben aan het inventariseren. Ja.

Mevrouw **Wuite**: Eigenlijk het verzoek of we even kunnen schorsen.

De **voorzitter**: Zeker. Laten we dat direct... Hoelang? Dan schors ik de vergadering voor vijf minuten en laten we het ook echt bij vijf minuten houden. Ik schors tot 20.15 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik begreep dat er om vijf minuten extra is gevraagd en dat betekent dat de vergadering om 20.25 uur doorgaat.

Schorsing

De **voorzitter**: Hierbij heropen ik de vergadering. Ik kijk nog even naar mevrouw Wuite, hebt u nog behoefte aan een toelichting op de schorsing? Oké prima, die schorsing is gewoon gebruikt. Prima, dan was ik gebleven bij het inventariseren. Ik had mevrouw Van Vliet als nummer 1 opgeschreven, dan mevrouw Everard en ik ga verder met de inventarisatie. Mevrouw Wuite als nummer 3, de heer Stekelenburg als nummer 4, de heer Van Smirren als nummer 5, de heer Paulides als nummer 6, mevrouw Hofman-de Raad als nummer 7 en mevrouw Hibbert als nummer 8. Dan hebben we de inventarisatie compleet. Ik geef graag als eerste het woord aan mevrouw Van Vliet.

Mevrouw **Van Vliet**: Dank u wel voorzitter. Wat voorligt is een conceptprogramma waarin veel losse ambities zijn samengebracht. Sommige daarvan zoals agrarisch natuurbeheer en het versterken van ecologische verbindingen kunnen wij prima steunen, maar op andere veel gevoeliger punten schuurt dit programma met zijn eigen rol want een programma is bedoeld om bestaand beleid en eerder vastgestelde kaders uit te werken in maatregelen en niet om op eigen kracht beleidslijnen waarover de raad nog nooit een uitspraak heeft gedaan te introduceren. Toch zien we in dit stuk wel richtinggevende uitspraken over woningbouw, mogelijke functiewijziging, de plaatsing van een nieuwe gemeentewerf in de kwetsbare Groene Zone en de uitbreiding van de Amerikaanse School, er worden zonder inhoudelijke beoordeling zogenaamde onderzoeksgebieden benoemd en op kaarten gezet en daarmee wekt het programma verwachtingen bij initiatiefnemers en omwonenden zonder politieke dekking. Dat vinden wij principieel onjuist en dat gevoel wordt versterkt door het participatieproces want hoewel het college steeds spreekt over brede betrokkenheid, blijkt uit alles dat bewoners en kritische geluiden op afstand zijn gehouden. Sterker nog, tijdens de commissiebehandeling is gezegd dat gespreksverslagen van de werkateliers voor vanavond aan de raad beschikbaar zouden worden gesteld. Die zijn tot op heden nog niet ontvangen, alleen een deelnemerslijst waarvan de juistheid wordt betwist. Zonder inzicht in de gesprekken kunnen wij niet beoordelen of werkelijk recht aan de inbreng van inwoners is gedaan en dit ondermijnt het vertrouwen in de transparantie van het proces. Voorzitter, om al deze redenen vinden wij het onverstandig om dit programma politiek te omarmen. Daarom dienen wij samen met DLW, Lokaal Wassenaar! en GroenLinks een amendement in. Als het goed is, hebt u dat allen reeds ontvangen

en er kennis van kunnen nemen, zodoende zal ik omwille van de tijdsefficiëntie het niet helemaal voorlezen.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Vliet, dan maakt het inmiddels onderdeel van de beraadslaging uit.

Mevrouw **Van Vliet**: Super. Met dit amendement nemen we het programma ter kennisgeving aan, geven we het college duidelijke randvoorwaarden mee en beschermen we de Groene Zone tegen functiewijziging, bebouwing en overlast, we schrappen de verwarrende passages over onderzoeksgebieden en geven aan dat lichte vormen van recreatie kunnen mits ze geen overlast veroorzaken. De provinciale subsidieaanvraag hoeft niet te worden gekoppeld aan dit programma, die kan worden aangevraagd op basis van bestaande beleidskaders en we vragen het college hierover verantwoording aan de raad af te leggen. Voorzitter, ruimtelijke keuzes vragen om zorgvuldigheid, een duidelijke rolverdeling en vertrouwen, dat verdient de Noordrand en dat verdienen de inwoners van Wassenaar. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Everard.

Mevrouw **Everard**: Ja voorzitter. Allereerst dank aan het college en aan iedereen die aan het programma heeft meegewerkt. Het CDA ziet daar ook zeker goede punten in en die wil ik graag vooropstellen. Wat we als CDA belangrijk vinden is dat de Noordrand echt zijn groene open agrarische karakter behoudt. Dat gebied is een waardevol landschap dat kenmerkend is voor de identiteit van Wassenaar en dat uitgangspunt herkennen we gelukkig wel in het programma. Wat we ook echt waarderen, is dat het programma niet top-down is, maar dat het juist inzet op samenwerking met onze agrarische ondernemers. Dat gebeurt op een manier die past bij onze manier van denken, via vrijwillige deelname met maatwerk en ruimte voor ondernemers om zelf te kijken hoe zij kunnen bijdragen aan natuur, biodiversiteit en waterkwaliteit en het biedt hun ook wat toekomstperspectief. Deze manier van samenwerking werkt, daar zijn we als CDA van overtuigd. Wassenaar heeft bovendien een enorme rijkdom aan flora en fauna, in onze duinen maar ook in de polders, denk aan de weidevogels, de grutto, de kievit, die laten zien hoe gezond ons landschap nog is of kan zijn. Het is goed dat daar in het programma expliciet maatregelen voor zijn opgenomen want die soorten hebben het moeilijk en het is aan ons om daar verantwoordelijkheid voor te nemen. Wat daarbij natuurlijk ook helpt, is dat er flink geld beschikbaar is gekomen, € 8 miljoen aan subsidie en dat is echt iets om te benutten en kan het verschil maken. Daarvoor wil ik graag de complimenten aan het college geven. Tegelijkertijd voorzitter, willen we ook helder zijn over een aantal zorgen die we hebben. In het programma zijn ontwikkelingen opgenomen die we moeilijk kunnen rijmen met de uitgangspunten die ik net noemde. Ik noem bijvoorbeeld de mogelijke uitbreiding van de American School. Dat is een forse ontwikkeling in een gebied dat juist rust moet uitstralen en het roept vragen op: waarom daar en hoe past dit in een gebied dat we open en groen willen houden? Daarnaast zien we dat in hetzelfde kleine gebied mogelijk de gemeentewerf en de milieustraat komen en dat Defensie zijn huidige complex gaat omvormen tot een volwaardig opleidings- en trainingscentrum. Al die extra ontwikkelingen zorgen voor grote druk op dit kleine gebied en daarbij komt ook nog dat deze ontwikkelingen een verkeersaantrekkende werking hebben, verkeer dat voor het grootste deel via het Rozenplein, het grootste verkeersknooppunt van onze gemeente, reist en wij vinden dat lastig te verantwoorden. Als CDA vinden we dat we hier een keuze moeten maken, willen we echt inzetten op openheid, op landbouw, op natuur, willen we de situatie van het Rozenplein verbeteren of laten we via de achterdeur toch allerlei functies toe? Voorzitter, het CDA heeft eerder een motie ingediend om bij Defensie duidelijk te maken dat het een absolute voorwaarde is dat problematische verkeerssituaties structureel wordt opgelost voordat hier in de toekomst publieksaantrekkende ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Deze motie is met grote meerderheid aangenomen en daarbij de vraag aan het college: hoe staat het hiermee, worden er met Defensie gesprekken over de verkeersoplossingen gevoerd? Het zou mooi zijn als zowel Katwijk als de rijksoverheid bij dit vraagstuk worden betrokken. Voorzitter, het CDA vindt dat een programma om uitvoeringsmaatregelen vraagt en daarbij is het niet passend om ontwikkelingen waar nog helemaal geen besluit over is genomen mee te nemen. Daarom dienen wij vanavond samen met de PvdA en D66 een amendement in waarin we voorstellen om alle in het programma opgenomen ontwikkelings- en onderzoeksgebieden eruit te halen. Daarnaast vinden we het belangrijk dat er ook aan de Hoge Klei een groen, open en agrarisch karakter blijft. We weten dat er veel vraag naar woningen en woonconcepten is maar wij zien niet de noodzaak om die hier mogelijk te maken, er zijn genoeg mogelijkheden om dit binnen het bebouwde gebied van Wassenaar te doen en ook dit is in het amendement meegenomen.

De **voorzitter**: Dan maakt het amendement bij dezen onderdeel van de beraadslaging uit en krijgt het de letter B.

Mevrouw **Everard**: Voorzitter, dit programma heeft de potentie om iets moois neer te zetten zodat we de Noordrand echt beschermen en met de wensen en bedenkingen die we aangeven kan dat nog beter. Groen, open, agrarisch en met perspectief voor de agrarische familiebedrijven die daar al generaties lang hun werk doen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Wuite.

Mevrouw **Wuite**: Dank u wel voorzitter. We spreken hier vanavond over het conceptprogramma voor de Noordrand. Vooropgesteld, dit is een prachtig landelijk gebied en als ik daar fiets, of met mijn autootje rijd dat moet ik heel eerlijk zeggen, dan verbaas ik me er nog steeds wel eens over dat dit zo'n ontzettend mooi polderlandschap is, het is gewoon een ansichtkaart en daar mogen we best trots op zijn. Helemaal mee eens dus dat we dit cultuurlandschap en de natuur moeten behouden en waar mogelijk versterken en dat we verrommeling en ongewenste ontwikkelingen een halt moeten toeroepen. D66 is het dus helemaal eens met de uitgangspunten die in navolging van onze Structuurvisie ook in dit stuk staan, maar eerlijk gezegd weet ik verder niet zo goed wat we met dit stuk aan moeten en waarom we dit onverplichte programma zouden moeten vaststellen, misschien kan het college een toelichting op de gekozen marsroute geven. Ik lees 'dit programma hoeft niet, maar mag wel', maar ik lees niet waarom we het doen. Daarmee bedoel ik waarom we het nu doen en waarom we het zo doen, op basis van de Structuurvisie uit 2017, en waarom we niet wachten op de Omgevingsvisie die we nu al aan het maken zijn en die hier over anderhalf jaar moet liggen. Wat gebeurt er als we er nu geen klap op geven, zijn er gevolgen voor bijvoorbeeld lopende ontwikkelingen in de Groene Zone en zijn er gevolgen voor de subsidies, echt concrete gevolgen? Ik lees dat burgers en bedrijven geen rechten en plichten aan dit programma kunnen ontleenen, maar dit programma is wel richtinggevend en geeft kaders voor bijvoorbeeld hoe we met leegstaande schuren en bedrijfsgebouwen omgaan. Dat roept de vraag op in hoeverre we als raad in de toekomst nog ruimte hebben om van die kaders af te wijken. We hebben eerder al eens te horen gekregen 'dat is mooi, maar u hebt eerder een kader vastgesteld en wat u nu wilt, past niet binnen dat kader'. Als we geen bedenkingen uiten, zetten we dan feitelijk het licht op groen voor ieder plan voor omzetting van een leeg bedrijfsgebouw of schuur naar een woning oftewel zetten we hiermee feitelijk niet een achterdeur open naar een soort rood-voor-rood-praktijk en is dat niet strijdig met het uitgangspunt van dit programma dat we het gebied willen versterken en verrommeling willen tegengaan? Bij mensen in het gebied leeft de wens om daar bijvoorbeeld woningen bij te bouwen, dat hebben we allemaal uit de inspraak kunnen halen, maar waarom doen we dat op een manier waarbij we eigenlijk aan de voorkant al de grip verliezen? Dus hapsnap een nieuwe woning toestaan als iemand een initiatief neemt, is het niet beter die grip te houden? Als we er al voor zouden kiezen om nieuwe woningen te bouwen dan moeten we een goede plek kiezen en bijvoorbeeld aan de Hoge Klei, we hebben het al eens eerder gezegd, een deel van de landbouwgrond bestemmen als een gebiedje waar mogelijk nieuwe woningen kunnen komen. Daarmee voorkom je willekeur en verrommeling, je maakt immers aan de voorkant een hele duidelijke keuze, maar dat doen we dus niet. We sluiten dus heel graag aan bij het amendement van het CDA, waarbij op dit moment niet alleen een achterdeurtje voor versterking bij de Hoge Klei, maar ook bij de Oostdorperweg is opgezet. Door die passages te schrappen, wekken we geen verwachtingen en dat lijkt mij zeer belangrijk.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Stekelenburg.

De heer **Stekelenburg**: Ja voorzitter, dank. Voorzitter, voor ons ligt het stuk inzake de Noordrand. Het is goed dat een en ander is uitgewerkt en dat het college, ook al is het een collegebevoegdheid, ervoor heeft gekozen om dit stuk te delen met onze raad voor eventuele wensen en bedenkingen. Voor de Wassenaarse VVD staat voorop: geen woningbouw in het groen en ruimte voor ondernemers en agrariërs niet beperken. Daarnaast zijn Maaldrift maar ook andere mogelijke ontwikkellocaties voor ons belangrijke punten waarbij wij als raad ons te zijner tijd kunnen uitspreken over individuele voorstellen. Onze lijn is dat wij dit te zijner tijd ook graag op deze dossiers doen en dan politiek de weging maken wat het beste voor Wassenaar is. Tegelijkertijd is het volgens de wet zo dat het voorliggende stuk geen rechten voor belanghebbenden oplevert, ook niet in juridisch opzicht. We verzoeken het college dan ook dit eenieder heel duidelijk te maken. Voorzitter, tot slot, onze fractie heeft er kennis van genomen dat er inmiddels een aantal amendementen in omloop is om het voorliggende raadsbesluit te amenderen. We wachten graag de appreciatie van het college op deze amendementen af en wensen daarna graag te schorsen voor intern overleg.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dat gaan we dan daarna doen, we houden hem vast. Ik geef graag het woord aan de heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ja, dank u wel voorzitter. De PvdA-fractie heeft kennisgenomen van het conceptprogramma Noordrand en we geven onze complimenten daarvoor want het geeft een goed beeld van wat er allemaal in dat gebied speelt, een gebied dat met name bij de Maaldrift onder grote druk staat. Daar speelt de ontwikkeling van het opleidingscentrum van de Marechaussee, de uitbreiding van de ASH en de uitplaatsing van de milieustraat van Avalex, de gemeentewerf en bedrijven die aan de Oostdorperweg zijn gevestigd en waarvoor een betere plek wordt gezocht. Daarbij komt ook nog dat inmiddels het idee is opgevat om het knooppunt Rozenplein te ontlasten en mogelijk een aansluiting van de N44 op de Maaldrift te realiseren. Ook dit zal extra verkeer aan de Deijlerweg genereren. Onze fractie beziet dit allemaal met meer dan gemiddelde belangstelling en ook met argusogen. Niet omdat we tegen elke ontwikkeling in dit gebied zijn, maar wel omdat wij de leefbaarheid en het karakter van dit gebied koesteren. Al deze beoogde ontwikkelingen dienen zorgvuldig en in samenhang te worden gewogen zodat de leefbaarheid en de balans in dit gebied niet worden verstoord. Onze fractie is van mening dat in de zienswijze wellicht onbewust te veel op deze ontwikkelingen wordt vooruitgelopen, er had kunnen worden volstaan met het benoemen van de wensen. Door het woord 'onderzoeksgebieden' te gebruiken wordt nu toch een actieve rol beschreven die verwachtingen voedt, ten onrechte denken wij. We dienen uit te gaan van de huidige Structuurvisie uit 2017 en de Nota van Uitgangspunten met betrekking tot de Groene Zone die onze raad eerder heeft vastgesteld tot de andere documenten zoals een nieuwe Structuurvisie en een Omgevingsplannen zijn vastgesteld. Onze fractie heeft samen met het CDA, en D66 inmiddels een amendement voorbereid en wij begrijpen ook dat er nu een amendement ligt van een aantal andere fracties, Hart voor Wassenaar, DLW, GroenLinks en Lokaal Wassenaar! Daar zit heel veel overlap in, dus misschien moeten we straks schorsen om te kijken of we die kunnen samenbrengen. Het probleem dat ik met het amendement van Hart voor Wassenaar heb, is dat men elke vorm van overlast van recreatie afwijst. Dat is natuurlijk een heel ruim begrip, dan zou er echt helemaal niks meer kunnen en daar zijn wij geen voorstander van. Verder nemen we het programma graag ter kennisgeving aan en wachten wij verdere initiatieven vanuit de samenleving die door het college naar concrete raadsbesluiten worden vertaald af, waarbij wij een integrale benadering van dit gebied noodzakelijk achten. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dan is het woord aan de heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Laat ik beginnen met een vraag aan het college. Waarom maakt u een conceptprogramma Noordrand dat als input voor de Omgevingsvisie zou moeten dienen als u al een proeve Omgevingsvisie klaar hebt? Het stuk is niet in lijn met de Structuurvisie en het staat boordevol mogelijke nieuwe ontwikkelingen waaraan u gemakshalve ook een beoordelingscriterium hebt gehangen. Kwaliteitsverbetering, behoorlijk subjectief. Het wordt in de Omgevingsvisie meegenomen, maar kent desondanks geen rechten en verplichtingen. Hoe zijn deze tegenstrijdige uitspraken te begrijpen? Dan het ontwerp Nationaal Programma Ruimte voor Defensie dat nu ter inzage ligt. Heeft de raad daar een rol in, gaat het college daar nog wat in ondernemen? Het zou toch een beetje gek zijn als we procederen tegen de buurgemeente Katwijk vanwege de hoogbouw die ze op de gemeentegrens willen realiseren terwijl op het meest kwetsbare deel van de Ecologische Hoofdstructuur hoogbouw de oplossing voor de ruimteproblemen van Defensie zou zijn. Een ander punt, hoe kun je nou woningen in een agrarisch gebied willen bouwen? Met de eerste de beste burgerwoning naast een agrarisch bedrijf kan de agrariër zijn bedrijf sluiten en dat hoort niet in het programma. Dan over het stuk zelf en dan ga ik eigenlijk terug naar de Structuurvisie. Op pagina 85 van de Structuurvisie staat dat het wenselijk is om paardenbeleid voor de Noordrand op te stellen en op pagina 102 van de Structuurvisie lees ik dat de integrale gebiedsuitwerking voor de Noordrand inclusief paardenbeleid moet zijn. Dat betekent dat richtinggevende uitspraken die strijdig zijn met de Structuurvisie in het ontwerpprogramma moeten worden aangepast. Ik vraag het college binnen drie maanden alsnog paardenbeleid ter besluitvorming aan de raad voor te leggen, in afwachting daarvan de laatste zes regels van het blok 'Economisch vitaal' te schrappen en de ontwikkelingen die niet passen in de Noordrand naast paardenhouderijen ook paardenfokkerijen toe te voegen. Dan ga ik naar pagina 19. Naar aanleiding van meerdere zienswijzen op de strijdigheid met de Structuurvisie door kleinschalige woningbouw één tot zeven woningen toe te staan, zoals zienswijze 16.2, en daarom de zinsnede 'kleinschalige maatschappelijke vormen van wonen' te laten vervallen en dit ook te doen op pagina 22 onder Hoge Klei, kleinschalige woonconcepten, ook die zinsnede te laten vervallen. Het is vanavond al vaker gezegd. Ik heb een hele lijst want ik ben er heel ongelukkig mee dat het stuk hier zo ligt. Ik begrijp dat er in het proces zorgen zijn geuit, dat hoort echter niet in de tekst, maar alleen in de verslagen. In de tekst schept dat verplichtingen door nadrukkelijk aan te geven wat de ontwikkelrichtingen voor deze gebieden zijn. Specifiek voor het MOB-terrein zou dat moeten zijn respect voor de aanwezige natuur en de cultuurhistorische waarde en geen hoogbouw omdat dit afbreuk aan het landelijke karakter van de Groene Zone doet. Ik ga er toch maar snel doorheen. Er is een aantal kaartjes bijgevoegd met daarop witte plekken, bijvoorbeeld op de Hoge Klei staat een kleine witte vlek. Waarom een

witte vlek op de kaart als het gaat over landbouw? Op de kaart met de onbebouwde omgeving zijn de agrarische gronden deels groen en deels wit en ik zou daar graag een toelichting op hebben. We hebben in ieder geval een amendement voorbereid waarin deze punten misschien nog wat uitgebreider worden genoemd. Dank u wel.

De **voorzitter**: Sorry, even voor de helderheid, doelt u op amendement A dat is ingediend? Ja oké, prima. Dan hebben we dat ook helder, dan is er niet ineens een derde amendement. Mevrouw Hofman-de Raad.

Mevrouw **Hofman**: Dank u wel voorzitter. Als eerste wil ik graag benoemen dat we zien en waarderen dat er heel erg hard aan het conceptprogramma Noordrand is gewerkt, er ligt een indrukwekkend rapport/programma. Het conceptprogramma Noordrand is een uitwerking van de Structuurvisie Wassenaar die in 2017 is vastgesteld, dat is al een behoorlijke tijd geleden. Er kan worden geconstateerd dat de uitwerking op verschillende punten strijdig met deze Structuurvisie is en dat vormt wat ons betreft al een obstakel. Daarnaast, mijn collega mevrouw Wuite refereerde er al aan, moet de raad binnen anderhalf, twee jaar een nieuwe Omgevingsvisie vaststellen, dus we zijn eigenlijk wel op weg naar deze Omgevingsvisie. Ten slotte is onbekend wat er precies gaat gebeuren met Valkenhorst, het gebied dat grenst aan de Noordrand, welke invloed hebben de ontwikkelingen aldaar op de Noordrand? Er wordt gezegd dat er geen enkele recreant vanuit Valkenhorst onze kant op gaat komen, maar je moet ook eerst zien dat dit ook daadwerkelijk gaat gebeuren. Lokaal Wassenaar! heeft vooral één grote bedenking, wij vinden het onverstandig dat het college nu al zo'n belangrijk document vaststelt. We vinden dat het college ons voorbarig vraagt om wensen en bedenkingen te geven als zijnde de laatste stap voor vaststelling van dit programma. Eigenlijk is onze voornaamste wens dat het conceptprogramma Noordrand in ieder geval wordt aangehouden tot een nieuwe Omgevingsvisie is vastgesteld en ik hoor graag van de wethouder hoe dat dan gaat met het aanvragen van subsidies. Ik begrijp dat dit los van elkaar staat. In ieder geval is het belangrijk om subsidies aan te vragen, maar mijn vraag is of het noodzakelijk is om dan ook dit conceptprogramma Noordrand vast te stellen. Als het college het Noordrandprogramma hoe dan ook wil vaststellen dan mag er onzes inziens in ieder geval niets in staan wat in strijd met de Structuurvisie is en die punten worden onder andere benoemd in het amendement dat zojuist door Hart voor Wassenaar is ingediend en dat Lokaal Wassenaar! daarom ook mede heeft ondertekend. Ik zie toch wel behoorlijk wat overeenkomsten met het amendement van het CDA en de PvdA. Het is al eerder ter sprake gebracht, het is misschien heel goed om straks na de appreciatie van beide amendement door het college te kijken of we die kunnen samenvoegen tot één stevig amendement waar we allemaal achter staan. Tot slot. In de Nota van Uitgangspunten wordt uitgesproken dat de Noordrand een agrarisch gebied met ruimte voor natuur moet zijn maar zoals het programma er nu uitziet, daar heb ik ook tijdens de commissievergadering al aan gerefereerd, zijn er tal van andere activiteiten die deze natuur behoorlijk in het gedrang zetten: Defensie, de ASH, Avalex, de gemeentewerf, tal van recreatieactiviteiten, Drone Valley et cetera. We hebben een heel groot tekort aan natuur en het is nog niet zo dat er in Nederland vrachtauto's met bijenvolken door het land tuffen om gewassen te bestuiven, maar hoe ver zijn we daarvan verwijderd als we maar door blijven bouwen? We zouden eigenlijk veel liever zien dat de Noordrand... en of je het nou agrarisch gebied met eigenlijk heel veel ruimte voor natuur noemt of natuur met ruimte voor extensief agrarisch gebruik, ecologisch gebruik, want ik begrijp van alle sprekers dat ze daar zich toch wel enorm hard voor maken en dat vindt Lokaal Wassenaar! echt fantastisch..., maar in ieder geval moet dat gebied zo rustig en natuurlijk mogelijk blijven met zo weinig mogelijk verstoringen voor de flora en de fauna die daar toch kansen moet hebben om te blijven bestaan. Het is misschien een ietwat pathetisch einde maar wat ik toch graag wil zeggen, en dat is niet zozeer voor degenen die hier aan tafel zitten, is dat ik vaak hoor dat de economische belangen zo belangrijk zijn en dat het overdreven is dat er bescherming voor flora en fauna is. Het is niet zo dat de natuur niet zonder de mens kan maar het is de mens die niet zonder natuur kan, dus wij moeten daar zeer zeker rekening mee houden. Dat was het.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Het woord is aan mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u voorzitter. Volgens ons denkt de gehele raad in de kern precies hetzelfde over dit agendapunt van vanavond. Het is ook al vaker gezegd dat de raad de Omgevingsvisie voor onze gemeente en de Noordrand hopelijk ruim voor de deadline van 1 januari 2027 vaststelt. Voor de Noordrand gelden de volgende drie randvoorwaarden:

1. De op 22 maart 2017 door de raad vastgestelde Structuurvisie;
2. De op 4 maart 2021 door de raad vastgestelde Nota van Uitgangspunten voor de Groene Zone;
3. De Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

Daarbinnen kan en moet het college werken en onze Noordrand zo goed mogelijk ondersteunen door natuurbehoudende en natuurversterkende maatregelen. Het is fantastisch dat daar grote provinciale subsidies voor zijn en die moet het college ook zo snel mogelijk aanvragen, inzetten en verantwoorden, daar heeft het college helemaal geen raadsbesluit voor nodig. Door dit komt volgens ons dit conceptprogramma helemaal niet verdiend. Wij snappen dit procedureel gewoon simpelweg niet, wij stemmen daar dan ook niet voor en wij steunen de amendementen die dit beleidsstempel door de raad voorkomen. Inhoudelijk snappen wij het programma overigens ook niet helemaal. Inhoudelijk is eigenlijk onze lijst van wensen en bedenkingen op dit document nogal lang, te lang voor deze bijdrage. De kern daarvan is simpelweg dat het college binnen de geldende randvoorwaarden van de Structuurvisie, de Nota van Uitgangspunten en de provinciale Omgevingsverordening moet opereren, tot uitvoering van natuurbehoud en natuurversterking moet overgaan en de raad niet om een beleidsstempel voor dit colledocument moet vragen. Van onze lange lijst met inhoudelijke wensen en bedenkingen noemen wij er maar twee. Beide komen erop neer dat het document volgens ons te veel om de hete brij heen draait. Natuurbehoud en natuurversterking gaan nu eenmaal om hete brij, jammer genoeg, was het maar anders. Het eerste punt, de zes onderzoeksgebieden. Die worden wel genoemd, maar de bekende bezwaren onder de nu geldende Structuurvisie, de nu geldende Nota van Uitgangspunten en de nu geldende provinciale Omgevingsverordening worden verzwegen. Waarom, wat voegt dit toe anders dan nog meer verwarring en nog meer verwachtingen die niet kunnen worden waargemaakt? Het tweede punt, in het document staat als doelstelling het behouden en versterken van agrarische functies die passen bij de kwaliteiten van het gebied. Een mooie doelstelling, maar vervolgens wordt de kool en de geit gespaard en staat nergens voldoende duidelijk uitgewerkt dat dit doen waarschijnlijk onder andere gaat betekenen het waar mogelijk nog verder verminderen van het aantal stuks vee binnen dit gebied en het waar mogelijk verminderen of zelfs verbieden van het gebruik van pesticiden in dit gebied. Er wordt alleen in vage termen gesproken, zo wordt het woord 'extensivering' vrij creatief ingevuld voor een natuurgebied dat al jarenlang onder druk staat. Het college lijkt namelijk niet te doelen op het waar mogelijk nog verder verminderen van het aantal stuks vee in het bestaande agrarische gebied, dus de bestaande agrarische arealen, maar op het aanwijzen van additionele agrarische arealen binnen het natuurgebied om zo de bestaande veestapel over een groter terrein te verspreiden. Met andere woorden, niet minder vee, maar meer grond. Puur theoretisch kan dit als extensivering worden gezien, maar dit is volgens ons geen geschikte vorm van extensivering binnen dit kleine gebied waarin de natuur al jarenlang onder druk staat. Volgens ons is in dit gebied het bedrijfstechnisch mogelijk nog verder verminderen van het aantal stuks vee en daarmee het op natuurlijke wijze nog verder verminderen en beperken van het uitrijden van mest eerder aan de orde evenals het nog verder verminderen of het zelfs verbieden van pesticidengebruik op de bollenteeltarealen. Wij steunen de amendementen die ervoor zorgen dat deze raad geen beleidsmatige goedkeuring aan dit conceptprogramma geeft. Zoals net ook al een aantal keren gezegd, zou het mooi zijn als het uiteindelijk één amendement kan worden want volgens ons denkt de raad in de kern precies hetzelfde over dit agendapunt, althans over het procedurele deel van dit agendapunt. Volgens mij denken we ook allemaal dat het college nu aan zet is met het uitvoeren van maatregelen die de Noordrand behouden en versterken en daarbij horen ook mooie subsidieaanvragen. Zoals al eerder is gezegd, is daar geen raadsbesluit voor nodig en het college en de raad zijn nu samen aan zet om serieus aan de slag te gaan met de Omgevingsvisie waarin de Noordrand een belangrijk onderdeel gaat zijn. Deze conceptprogramma-exercitie heeft ons jammer genoeg nogmaals laten zien dat het gezamenlijk opstellen en vaststellen van de Omgevingsvisie met serieuze meeweging van inwonersperspectieven geen gemakkelijke opgave is. We hopen dat het straks luisteren naar de inwoners en de andere belanghebbenden, waaronder de ondernemers en de agrarische ondernemers, het wegen van de belangen en het gezamenlijk tot een Omgevingsvisie komen iets soepeler gaat dan bij dit conceptprogramma. Samen aan de slag dus. Dank u voorzitter.

De voorzitter: Ik dank u wel. Hiermee zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn aan de zijde van de raad. Ik kijk even, is de wethouder Ruimtelijke Ordening klaar voor de beantwoording? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Oké, vijf minuten schorsen. Natuurlijk, dan schorsen we vijf minuten. Mag ik de leden alvast vragen om die vijf minuten ook te gebruiken als er al de eerste ideeën gloren om amendementen samen te voegen want als we daarna hele lange schorsingen krijgen, maak ik me wat zorgen over de tijd. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing

De voorzitter: Hierbij heropen ik de vergadering, of alle leden willen gaan zitten. De schorsing heeft iets langer geduurd, omdat de fracties ook al hebben gewerkt aan een mogelijke optie om de twee amendementen in elkaar te schuiven. We gaan straks de resultaten daarvan zien, we gaan eerst naar de antwoorden van de wethouder Ruimtelijke Ordening op een aantal vragen, in ieder

geval over het proces, wat losse vragen en een appreciatie op de voorliggende amendementen A en B. Wethouder.

Wethouder **Koetsier**: Ja, dank u mijnheer de voorzitter, dank aan alle insprekers, dank aan de agrariërs voor de pluim en aan de insprekers met de zorgen over de ontwikkelingen. We hebben gesproken over het vrijwillige programma, verplichte programma's, verplichtingen en alles en daar zal ik niet verder op ingaan. Dit programma is een nadere uitwerking op hoofdlijnen van vastgestelde beleidskaders voor de fysieke leefomgeving. Ik heb ook veel gehoord over de onderzoeksgebieden en als u op pagina 20 van het programma kijkt, ziet u dat daar precies staat wat het zegt over de onderzoeksgebieden. Daarbij staat 'vooralsnog zijn initiatieven strijdig met de Omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland en de Structuurvisie. Dat staat er klip-en-klaar in en ik hoop dat dit de zorgen van de raad een beetje wegneemt.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Van Smirren. Gaat uw gang.

De heer **Van Smirren**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben het met de wethouder eens dat...

De **voorzitter**: Of de wethouder zijn microfoon zou willen uitzetten. Dank.

De heer **Van Smirren**: Is de wethouder het met me eens dat daardoor op zijn minst wat onduidelijkheid ontstaat omdat u het wel gaat onderzoeken terwijl u ook zegt dat het strijdig met de Structuurvisie is?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Koetsier**: Ja, dank u mijnheer de voorzitter. Ik begrijp de onduidelijkheid en ook de zorgen die door de insprekers zijn geuit en ook door de onduidelijkheid, wat er allemaal doorheen gaat lopen. Ook al schrijf je het op, onduidelijkheid is er, dat begrijp ik.

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Als reactie op de wethouder. Er zal straks een amendement komen om die verwarring te voorkomen en die ontwikkelingen, die onderzoeksgebieden, eruit te halen want dan hebben we gewoon een mooi kaal plan en wat er dan verder gebeurt, moet allemaal langs de raad.

De **voorzitter**: De wethouder, gaat u verder.

Wethouder **Koetsier**: Ja duidelijk, dat zal in mijn appreciatie van de amendementen ook ter sprake komen. Ik heb ook gehoord dat dit stuk een beleidsstempel is, maar dat is het absoluut niet, het is een programma. Waarom dit proces? Het is een programma onder de nieuwe Omgevingsvisie, maar vanuit het overgangsbeleid kun je gewoon de Structuurvisie als leidend beleid zien. Het is wel zo dat het programma een collegebevoegdheid is, maar we hebben hier al eerder over gesproken. Omdat het de eerste keer is dat we dit onder de Omgevingswet doen en omdat het ook een groot programma is, hebben we aangegeven dat we dit voor wensen en bedenkingen langs de raad laten gaan, daarom zijn wij hier. Het is ook belangrijk om te zien dat er 90 hectare natuur wordt toegevoegd, dat wij een pilot ten aanzien van natuurinclusief, agrariër, natuurinclusief boeren, van het ministerie van Landbouw zijn, dat de provincie twee jaar met ons heeft meegewerkt om dit programma tot stand te laten komen en dat alle natuurorganisaties, Staatsbosbeheer en Stichting Duinbehoud, achter dit programma staan. Laat ik ook duidelijk zijn dat er een heel uitvoeringsprogramma met iets van twaalf tot veertien projecten is waarop subsidie wordt gegeven, geen programma, geen uitwerkprogramma, geen subsidie. Dus dit is niet losgekoppeld, als het programma niet wordt goedgekeurd, nogmaals uiteindelijk is dat een collegebevoegdheid, is er geen subsidie, laat daar geen misverstanden over bestaan. Ik loop snel langs de partijen, ik houd het kort. Wij hebben de onderzoekslocaties aangegeven vanwege openheid. We zijn bekend met eventuele initiatieven in het gebied, daar spelen wat dingen en daarom is het opgeschreven. U hebt ook gevraagd naar Defensie en wethouder Van Doeveren heeft daar de vorige keer op geantwoord. Wij hebben natuurlijk met Defensie gesproken en ik wil wel aangeven dat het oorspronkelijke plan 30 hectare was en we met klem hebben gevraagd om binnen de contouren te blijven. Defensie heeft aangegeven dat te willen doen en dat is best een succes. Mevrouw Wuite, het is zeer zeker een mooi gebied en het is inderdaad op zijn mooist als je erdoorheen fietst en niet rijdt. Ik heb aangegeven dat er geen subsidie komt als we het niet vaststellen. We zijn natuurlijk al in 2020 aan dit programma begonnen met de Nota van Uitgangspunten, raadswerkgroepen en laten we dat nu afmaken. U gaf ook aan dat het de deur naar van alles opent als omzetting van een schuurtje naar een woning wordt aangevraagd. Nee dat is niet zo, maar het is ook niet zo dat het hele gebied op

slot zit. Ook in de Structuurvisie staat dat kleine mogelijkheden kunnen als ze maar onderbouwd zijn, als er waarde wordt toegevoegd en als het waar dat noodzakelijk is langs de raad gaat voor verzaamd adviesrecht, rood-voor-rood is geen gegeven. De heer Stekelenburg, geen juridische grondslag. Dat heb ik al voorgelezen, die is er niet maar de kracht ligt natuurlijk ook in herhaling. De heer Van Smirren, u hebt al meerdere malen gesproken over de Deijlerweg en de eventuele verkeersdrukte die daar door Defensie zou kunnen toenemen. Die zorgen zijn duidelijk, er ligt een zeer grote en ik denk best uitdagende opgave: hoe gaan we daarmee om straks, met Defensie. Ik denk dat de verkeersontsluiting een uitdagende puzzel wordt en een van de puzzelstukjes is geen extra, geen verkeer op de Deijlerweg, dat je dus het verkeer van het Rozenplein verplaatst naar een andere plek. Dat gaan we niet doen. Integrale benadering, dat ze spreekt vanzelf. De heer Paulides. Het Noordrandprogramma wordt niet in de Omgevingsvisie meegenomen. We gaan de Omgevingsvisie straks met zijn allen doen, met het hele dorp, dat heb ik ook van mevrouw Hibbert gehoord. Ik roep vanaf deze plek iedereen op om mee te gaan doen aan deze visie. Ten aanzien van Defensie komt er een reactie...

De **voorzitter**: Wethouder, uw spreektijd gaat wel echt heel hard.

Wethouder **Koetsier**: Dan ga ik sneller praten. Wat betreft Defensie zal er eind juni 2025 een reactie van het college komen en die zal dan ook met de raad worden gedeeld. MOB. Op het moment dat Defensie echt gaat komen, staan wij mede aan de lat ten aanzien van vergunningen. U hebt gevraagd naar de witte vlek op de kaart. Dat klopt, die is inderdaad wit, dat is de deelkaart Land, Natuur en Klimaat. Groen is veeteelt en de witte plek geeft eigenlijk aan dat het geen veeteelt en geen natuur, maar tuinbouwgebied is. Mevrouw Hofman-de Raad, ja, alle nieuwe ontwikkelingen komen nog steeds langs de raad. U bent bezorgd over een verbinding tussen Valkenhorst en de Noordrand. Die komt er niet, geen bruggetjes, geen achterpaadjes, die komt er gewoon niet. Ja, we kunnen wachten op de Omgevingsvisie maar ik heb aangegeven dat wij dan geen cent subsidie krijgen. Niet kunnen beginnen met de tankgracht, ecologische zone en alle andere mooie activiteiten die we op het programma hebben staan. Even kijken, even kijken. Mevrouw Hibbert, u hebt aangegeven: Structuurvisie, Nota van Uitgangspunten en Zuid-Hollandse verordening. Die zitten er ook in. Geen beleidsstempel aangeven. Ik ben vergeten te zeggen, dat heb ik ook gehoord van de heer l'Ami of de heer Den Hollander, dat weet ik niet meer, dat er nu al deelgebruik van 12 hectare grond van het Rijksvastgoedbedrijf is. Daar heb ik als wethouder ook hard achteraan gezeten en ik ben blij dat het uiteindelijk is gelukt. U geeft over veebeleid aan: minder vee per boerderij. Dat is landelijk beleid en ik ben benieuwd waarmee de minister gaat komen, en uitkoopregelingen. Wij praten over gewasbescherming en het mooie is dat bij het natuurinclusief veehouden een van de onderliggende bonussen is dat er geen pesticiden en bestrijdingsmiddelen worden gebruikt. Dus het begin is er in dezen. Dan ten aanzien van de amendementen. Amendement A wordt ontraden, ook omdat er geen cent subsidie komt als het niet verdergaat, en amendement B heeft oordeel raad. Dank u.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Nog een interruptie van de heer Paulides. Mijnheer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja dank voorzitter. Ik dacht, ik laat de wethouder even uitspreken.

De **voorzitter**: Perfect.

De heer **Paulides**: Er wordt gezegd dat we de Omgevingsvisie gaan behandelen en we niks meenemen. Ik heb in het stuk gelezen dat er geen rechten en verplichtingen uit dit stuk voortvloeien en dat het wordt meegenomen als input in de Omgevingsvisie, maar nu zegt u iets anders. Dus dat wil ik graag weten. Dan Maaldrift. Daarover heb ik de vraag gesteld... Het ligt nu ter inzage en u zegt 'wij gaan pas reageren als er een vergunningsaanvraag ligt'. Mijn vraag is, gaat u nog reageren op het stuk dat ik geloof van 28 mei jl. tot ergens in juni, juli a.s. ter inzage ligt? Wat gaan we daarmee doen? De andere vraag was: er ligt nu een programma, maar er is al een proeve van de Omgevingsvisie en waarom doet u dat eigenlijk dubbelop, als er al wat is, waarom dan dit? Last but not least, er staat in de Structuurvisie heel veel over paarden, wat eraan moet worden gedaan, ik heb u zelfs de pagina's genoemd en ik zou daar graag een reactie op krijgen.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. De wethouder.

Wethouder **Koetsier**: Ja, ik heb het er snel bij geschreven. Ten aanzien van Defensie heb ik aangegeven dat we voor eind juni 2025 met een reactie komen en dat we die met de raad zullen delen. De eerste proeve, u geeft aan dat dit al een Omgevingsvisie is. Nee, dat is niet de Omgevingsvisie, maar alleen de Structuurvisie, een ander beleid in een ander format geschreven. We gaan dat straks met de hele gemeente en met iedereen, het bedrijfsleven, organisaties en de raad,

verder vullen en een visie maken op hoe Wassenaar zich de komende dertig, veertig jaar ontwikkelt en er over veertig jaar uit kan zien. Ik heb me lichtelijk versproken, het programma... Ja, het is geen input in de Omgevingsvisie, maar ik kan niet garanderen dat bepaalde ideeën die hierin staan uiteindelijk hun weg richting de Omgevingsvisie vinden. Ten aanzien van het paardenbeleid. Ik heb u gehoord, maar het paardenbeleid gaat nu niet komen, dat zit er nu niet in en daar is ook geen tijd voor.

De **voorzitter**: Mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u voorzitter. Even het doemdenken weer ten positieve draaien. De wethouder zei een paar keer 'geen programma, geen subsidie'. Ik weet niet of dat zo is en als dat zo is... Volgens mij is het enige wat wij als raad in al onze bijdrages hebben gezegd is: het college heeft voor een collegeprogramma geen raadsbesluit nodig. Dus als de wethouder zegt 'geen programma, geen subsidie' dan bedoelt de wethouder 'geen collegeprogramma, geen subsidie'. Het college heeft nog steeds geen enkel raadsbesluit nodig om ervoor te zorgen dat het college subsidies kan aanvragen, besteden, uitzetten en verantwoorden. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Koetsier**: Mijnheer de voorzitter. Het klopt inderdaad dat het college het programma onveranderd kan goedkeuren en op die basis kunnen inderdaad subsidies worden aangevraagd. Mevrouw Hibbert heeft in dezen natuurlijk helemaal gelijk.

De **voorzitter**: Het is mooi dat dit door een interruptie wel glashelder is geworden, dank. Goed, dan was dit de zijde van het college en dan gaan we naar de tweede termijn. Ik zie inmiddels papieren en ik had u vriendelijk gevraagd om te kijken of het mogelijk is om amendementen samen te voegen. Ik ga even inventariseren. Ik geef mevrouw Van Vliet graag als eerste het woord want volgens mij kan zij iets over dat amendement zeggen en ik ga verder kijken. Hebt u allemaal nog behoefte aan een tweede termijn of wilt u schorsen? Of u dat via de microfoon zou willen doen.

Mevrouw **Van Vliet**: Ja, dank u wel voorzitter. We zijn inderdaad tot een gemeenschappelijk amendement gekomen en hopelijk straks tot een raadsbreed gedragen amendement, maar ik krijg nu toch weer signalen van de VVD dat er wellicht ook na de laatste versie waar we volgens mij overeenstemming over hadden toch nog aanpassingen zijn gewenst. Ik kijk even die kant op.

De **voorzitter**: De heer Stekelenburg.

De heer **Stekelenburg**: Ja voorzitter, dat klopt. Het gaat om twee hele kleine punten en het is misschien goed om toch even vijf minuten te schorsen om dat af te stemmen.

De **voorzitter**: Oké, maar dan ook echt vijf minuten schorsen. Dat betekent dat de vergadering om 21.23 uur doorgaat.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Ik inventariseer, nou ja, ik loop het wel langs, dat zien we dan vanzelf. Ik geef als eerste het woord aan mevrouw Van Vliet en zou de wethouder op zijn plek willen gaan zitten.

Mevrouw **Van Vliet**: Ja dank u wel voorzitter. De gezamenlijke inspanningen hebben tot het volgende geleid. Op hoofdlijnen is ons amendement gehandhaafd met het verschil dat we de overwegingen en constatering hebben verwijderd. Ik zal het amendement even voorlezen.

Amendement C, Conceptprogramma Noordrand
Ingediend door Hart voor Wassenaar, DLW, GroenLinks, Lokaal Wassenaar!, PvdA, D66, VVD en CDA

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 3 juni 2025; gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 29 april 2025 inzake het Conceptprogramma Noordrand (raadsbesluit Z/23/077068/444048);

besluit:
het raadsvoorstel als volgt te wijzigen:

besluit:

het conceptprogramma Noordrand voor kennisgeving aan te nemen, als een document van het college waarin op dit moment geen beleidsstandpunten van de raad besloten liggen en daarbij:

de volgende zaken uit bijlage 1, Conceptprogramma Noordrand 2025, als volgt te wijzigen:

1. op pagina 18 onder het kopje 'Leefbaar en aantrekkelijk om te wonen' de volgende zin te schrappen: "Locaties die daarbij aan de Oostdorperweg achterblijven komen beschikbaar voor extra groen en ook voor kleinschalige maatschappelijke vormen van wonen, passend binnen de agrarische kwaliteiten van het gebied";
2. op pagina 22 te verwijderen:
 - "en passende kleinschalige woonconcepten. Tevens mogelijkheden voor kleinschalige detailhandel (verkoop aan huis) en ondergeschikte horeca";
 - "en collectieve stadslandbouw";
3. alle paragrafen en markeringen "Zoekgebied" en "Onderzoeksgebied" (tekst en kaartlagen) te schrappen;

daarnaast vast te leggen dat:

4.
 - functiewijziging van agrarisch naar wonen in de Groene Zone niet aanvaardbaar is;
 - toename van bebouwing die het open karakter aantast niet wenselijk is;
 - recreatie kan worden toegestaan mits passend binnen het karakter van het gebied;
 - het gesprek met paardenhouders openblijft, in lijn met de Structuurvisie;
 - het college wordt verzocht de provinciale subsidie aan te vragen, uit te voeren binnen bestaande beleidskaders en hierover verantwoording af te leggen aan de raad."

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga ervan uit dat u uw amendement A ten faveure van dit amendement intrekt en dat dit het nieuwe amendement C is. Ik ga ook nog even vragen..., maar daar ga ik langs want we komen nu vanzelf bij mevrouw Everard want ik ben benieuwd wat u met amendement B gaat doen.

Mevrouw **Everard**: Ja voorzitter dank. Wij hebben ons amendement toegevoegd aan het amendement zoals dat voorligt, die dienen we ook mee in, dus het eerder ingediende amendement kan worden teruggetrokken.

De **voorzitter**: Dan wordt amendement B nu ook ingetrokken en ligt er nog maar één amendement voor. Dat is amendement C en dat is nu ook gepubliceerd. Ik ga er ook van uit dat de wethouder het heeft. Dat is mooi, dan ga ik nog verder kijken. Willen de andere leden hier nog iets aan toevoegen? Ik denk het niet hè? Dat heb ik goed aangevoeld. Dan gaan we meteen naar de wethouder voor een appreciatie op amendement C. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder **Koetsier**: Dank u mijnheer de voorzitter. Even mijn gedachten ordenen. Ik ben vergeten aan te geven dat wij het geld van de provincie voor 2028 moeten uitgeven, dus daar is wel haast bij. Ik zie wel dat het amendement is samengekomen, maar dat het nog steeds heel dicht bij amendement A zit. Ik kan aan delen van het geheel, zoals het zoekgebied en onderzoeksgebieden, oordeel raad geven en ook aan collectieve stadslandbouw, maar bijvoorbeeld ten aanzien van extra verslaggeving, extra verantwoording ten aanzien van de raad van provinciale subsidies... Provinciale, daar komt het geld vandaan, daar moet verantwoording aan worden afgelegd. 'Kan open blijven met gesprekken met de paardenhouders' is duidelijk. Het is een beetje mixed back in dezen.

De **voorzitter**: Wethouder, er is niks mixed aan een amendement, dat is gewoon de tekst zoals die er staat. Dus ik hoor graag uw oordeel.

Wethouder **Koetsier**: Klopt. We hebben natuurlijk een wensen-en-bedenkingenprocedure. Er staan heel duidelijk dingen in die in dezen gewoon te veel gevraagd zijn. In dat opzicht is het ontraden. We nemen het wel mee als wensen en bedenkingen en daarmee zullen we erop terugkomen.

De **voorzitter**: Goed, het oordeel van het college is ontraden. Dan gaan wij over naar de stemming en bij de stemming beginnen we natuurlijk altijd eerst met het amendement, dus we gaan nu stemmen over het voorliggende amendement zoals dat zojuist door mevrouw Van Vliet is voorgelezen. Is er nog iemand die een stemverklaring over dit amendement wil afleggen? De heer Stekelenburg? Dat is de enige. De heer Stekelenburg, gaat uw gang.

De heer **Stekelenburg**: Ja, voorzitter dank. Voor ons als Wassenaarse VVD is het belangrijk dat de Noordrand echt groen blijft, maar ook dat er binnen verstandige kaders ontwikkelingen mogelijk

blijven, het gaat om de balans hierin. Voor ons is ook richting het amendement een belangrijk punt dat het wel mogelijk moet blijven om bijvoorbeeld voor een agrarische ondernemer... Als je een bestaande schuur hebt en je die op dezelfde plek wilt vervangen dan moet dat mogelijk blijven. Dus wij zullen voor het amendement stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan breng ik nu amendement C in stemming. Wie is daar voor? Dat is een unanieme gemeenteraad en daarmee is het amendement aangenomen. Dan gaan we nu naar het besluit. Het amendement heeft het besluit in één keer overgenomen, dus het voorliggende besluit is hetzelfde als de tekst van het amendement, maar je moet het altijd wel formeel besluiten. Dus het voorliggende besluit in gewijzigde vorm, wie is daar voor? Ook dat is een unanieme gemeenteraad en daarmee is het besloten. Dan hebben we hiermee het onderwerp Conceptprogramma Noordrand besproken.

8. Adviesrapport Burgerberaad Verkeer

De **voorzitter**: Dan gaan we nu naar het adviesrapport Burgerberaad Verkeer, een besluit dat loopt tot en met N. Ik heb begrepen dat de heer Krabbendam een amendement heeft voorbereid. Dat heb ik juist begrepen? Dan ga ik u als eerste het woord geven en dan ga ik verder kijken wie nog meer het woord hierover wil. Dat is mevrouw Van Leeuwen, dat is de heer Paulides, dat is de heer Stallinga als nummer 4, dat is de heer Van Smirren als nummer 5. Ik zag mevrouw Tirion-van der Goes als nummer 6. Oh nee, mevrouw Hibbert als nummer 6. Dat gaan we ook doen. De heer Stekelenburg als nummer 7. Zijn we er dan? Ja, dat is het geval. Oké, dan geef ik het woord aan de heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met namens mijn fractie, maar ik denk ook namens velen hier in de raad, dank te zeggen aan de deelnemers aan het Burgerberaad, dank voor de adviezen die zij met ons en de Wassenare samenleving hebben gedeeld en waar we het vanavond over gaan hebben. We hebben in de commissie uitgebreid gesproken over het raadsbesluit Adviesrapport Burgerberaad Verkeer dat hier nu voorligt en vooral over wat we er nou precies mee moeten en op welke manier dit recht doet aan het adviesrapport dat naar ons toe is gekomen. We hebben eigenlijk vooral daar een discussie over gehad en over hoe we dat verder richting het Wegencategoriseringsplan gaan brengen. Dat was natuurlijk uiteindelijk de ultieme aanleiding voor dit Burgerberaad en de moties die ik namens mijn fractie daartoe heb ingediend. Ik heb al tijdens die commissievergadering namens mijn fractie duidelijk gemaakt dat het raadsbesluit zoals dat nu voorligt wat ons betreft de adviezen niet voldoende recht doet en dat we het belangrijk vinden om duidelijk te maken dat hun adviezen serieus worden genomen en dat we alle aangenomen adviezen ook echt op de juiste manier een stap verder willen helpen. Ik denk dat het amendement dat ik heb opgesteld en met deze raad heb gedeeld daartoe een hele goede mogelijkheid is en ik ben blij dat daar raadsbreed steun voor is en dat veel partijen bereid zijn dat met D66 in te dienen. Ik zal het amendement kort toelichten, ik zal niet de hele tekst voorlezen. Het amendement roept eigenlijk op om het beslispunt 1 te wijzigen en daarin komt te staan dat de adviezen in drie categorieën worden verdeeld. De ene gaat over het Wegencategoriseringsplan, we vragen het college die als zwaarwegende adviezen richting de vaststelling van de definitieve versie mee te nemen. De tweede categorie adviezen zijn de adviezen die van invloed zijn op het verkeersplan Wassenaar 2016 en de actualisatie waarin wordt voorzien, om die als zwaarwegende adviezen bij de actualisatie te betrekken. In de derde categorie zitten wat meer algemene verkeerstechnische adviezen die met name zien op de regio en het overleg met andere overheden, dat die in de lopende gesprekken worden meegenomen. Zo doen we eigenlijk recht aan al die drie verschillende categorieën. Het is een beetje een technische oplossing, maar het werkt hopelijk wel en daar doen we het uiteindelijk voor. Dus bij dezen zou ik graag het amendement indienen, waarbij beslispunt 1 komt.... Moet ik hem nog voorlezen voorzitter, is dat wenselijk?

De **voorzitter**: Nee hoor, dat hoeft niet. Het maakt inmiddels onderdeel uit van de beraadslaging en hij wordt gepubliceerd, dus dat is prima.

De heer **Krabbendam**: Het ging in de discussie met name over de adviezen 4a, 4b en 5 en die hebben we ook door een van de insprekers horen noemen. Die gaan dan mee naar dat Wegencategoriseringsplan, die zien we daar terug en dan gaan we daar het politieke debat hebben over wat we precies willen, maar dan mag het college natuurlijk ook laten weten hoe het dat ziet en of dat technisch, financieel, juridisch et cetera allemaal haalbaar is. Dan gaan we het politieke debat voeren, ik zie er nu al naar uit. Nog een belangrijk punt... Het oorspronkelijke amendement is iets gewijzigd, we hebben op verzoek van Hart voor Wassenaar, waarvoor dank, een kleine passage toegevoegd en dat is een passage die duidelijk maakt wat precies een zwaarwegend advies is en hoe dat door het college wordt gezien. Er wordt verwezen naar raadsinformatiebrief 83 van 22

augustus 2024, voor wie hem terug wil zoeken, en daarin staat hoe het college een zwaarwegend advies ziet en hoe het daarmee richting het Wegencategoriseringsplan omgaat. Dat is de techniek en deze...

De **voorzitter**: Mijnheer Krabbendam, nog even 'for the record'. Het is brief 86 toch?

De heer **Krabbendam**: 86 inderdaad.

De **voorzitter**: Oké.

De heer **Krabbendam**: Dit amendement wordt ingediend door D66 mede namens PVDA, Groen-Links, DLW, Hart voor Wassenaar en CDA. Ik begrijp dat er ook steun van de VVD en Lokaal Wassenaar! is, daar kijken we straks naar uit. Dan zou het raadsbreed zijn en dat verheugt ons zeer. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen**: Ja, dank u wel, voorzitter. Op 19 december 2023 koos de gemeenteraad er bewust voor om een Burgerberaad in te stellen, een democratisch middel om inwoners actief bij beleid te betrekken. De afspraak was helder, de uitkomst van het Burgerberaad zou als zwaarwegend advies bij de besluitvorming over het Wegencategoriseringsplan worden meegenomen. In raadsinformatiebrief 86 staat beschreven wat met zwaarwegend wordt bedoeld, namelijk in beginsel overnemen en omzetten in beleid. Vandaag spreken we over de bestuurlijke appreciatie van het college op het adviesrapport van het Burgerberaad Verkeer. Het college stelt daarin voor om slechts 14 van de 31 adviezen over te nemen. Dat roept bij Hart voor Wassenaar ernstige zorgen op, want het voorgestelde raadsbesluit strookt niet met de verwachtingen van de deelnemers van het Burgerberaad, niet met de motie Burgerberaad en niet met de toelichting in raadsinformatiebrief nummer 86. Voorzitter, het voorliggende besluit past niet bij geloofwaardige participatie en evenmin bij betrouwbaar bestuur. Eerst beloven we inwoners dat hun inspraak telt, vervolgens wordt het eindrapport van het Burgerberaad, de impact van hun bijdrage, geminimaliseerd. Daarmee ondermijnen we niet alleen het vertrouwen in dit traject, maar ook in toekomstige participatie-initiatieven. Daarnaast begrijpt Hart voor Wassenaar niet dat de raad nog steeds niet de herhaaldelijk toegezegde verkeerstellingsdata uit 2024 heeft ontvangen. Evenmin hebben we de gevraagde en beloofde nota van beantwoording op de zienswijze ontvangen, nota bene ook een vorm van participatie. Onbegrijpelijk, zeker gezien het feit dat deze informatie vanwege de relevantie van dit onderwerp wel met het Burgerberaad is gedeeld. Hart voor Wassenaar steunt dan ook het amendement van D66 waarin de adviezen van het Burgerberaad worden onderverdeeld in drie categorieën en waarbij de adviezen uit categorieën 1 en 2, in totaal dertig adviezen, met directe invloed op het Wegencategoriseringsplan of op het toekomstige verkeersbeleid in het amendement worden aangemerkt als zwaarwegende adviezen. Dat betekent in beginsel overnemen en omzetten in beleid. De vier adviezen in categorie 3, adviezen met een bredere doelstelling, gaan in het amendement door het college meegenomen worden in lopende gesprekken met onder andere Rijkswaterstaat, de provincie Zuid-Holland en de MRDH. Voorzitter, ik sluit af. Als we de participatie echt serieus nemen dan laten we vandaag zien dat inwoners niet alleen mogen meepraten, maar ook mogen meebeslissen en kiezen we ervoor om adviezen van inwoners daadwerkelijk in beleid om te zetten. Bedankt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank, voorzitter. Ik ga het niet zo lang maken. Wij waren niet blij met de appreciatie van het college en dit amendement dat wij mede hebben ondertekend herstelt dit, dat doet recht aan de doelstellingen en de uitkomsten van het Burgerberaad. Het is jammer te moeten constateren dat de VVD en Lokaal Wassenaar! het nog niet mee hebben ondertekend en ik hoop wel dat zij het zullen steunen zodat ook dit amendement raadsbreed kan worden aangenomen. Dat was het, dank u.

De **voorzitter**: Ik dank u. Het woord is aan de heer Stallinga.

De heer **Stallinga**: Mijnheer de voorzitter, tijdens de recente commissievergadering over de bevindingen van het Burgerberaad Verkeer is met de twee portefeuillehouders constructief van gedachten gewisseld. Ook zijn diverse externe sprekers gehoord en wat mij daarvan is bijgebleven, is de enorme betrokkenheid bij het thema Verkeer. Het is duidelijk dat verkeersveiligheid en leefbaarheid heel breed gedragen onderwerpen in onze Wassenaarse samenleving zijn. Binnen de vergadering is met instemming vastgesteld dat de monitorgroep op een zorgvuldige wijze is samengesteld

door een ter zake ervaren bureau en dat de afspiegeling van de monitorgroep als adequaat kan worden beschouwd. Het gaat er nu om, en dat is de volgende stap, dat de zwaarwegende stem van de monitorgroep die goed is gedefinieerd fatsoenlijk tot zijn recht komt, goed tot zijn recht komt, in de uiteindelijke besluitvorming. Het is onze fractie gebleken dat dit uitgangspunt hier in onze raad breed wordt gedragen. Het voorgestelde amendement van D66 brengt een hele logische differentiatie aan, waarbij de invloed van adviezen op de drie beleidsprocessen, het Wegencategoriseringsplan, het Verkeersplan en de regionale component, leidend zullen zijn. Een mooie bijvangst is dat geen enkel advies hiervan wordt uitgesloten. Wij als CDA Wassenaar verwachten overigens dat deze aanpak niet tot noemenswaardige vertraging in de besluitvorming zal leiden. Wellicht, en dat is een beetje nieuwsgierigheid, kan de wethouder daar nog zijn licht op laten schijnen, maar onderaan de streep, alles overziende, volmondig steun voor het amendement van het CDA Wassenaar. Dank u, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Het woord is aan de heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik kan kort zijn. Ook de PvdA-fractie was niet helemaal gelukkig met de appreciatie van het college en we steunen het amendement van D66 dat richting geeft aan alle adviezen en de categorisering daarvan dan ook volmondig. We zien ze graag terug in het Wegencategoriseringsplan en nemen aan dat het college dan komt met een integrale afweging van deze adviezen zodat we daar verder over kunnen besluiten. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank. Het woord is aan mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u, voorzitter. Goed dat wij zoals het er nu naar uitziet straks door middel van een amendement raadsbreed voor het op tafel houden van de adviezen van het Burgerberaad gaan stemmen. Zo nemen wij de uitkomsten van het Burgerberaad en daarmee onze inwoners serieus. Natuurlijk is daarmee het inhoudelijke debat over verkeersbeleid en de onderlinge weging tussen leefbaarheid, veiligheid en doorstroming nog niet gevoerd, dit debat gaan wij nog voeren. Wij hopen dat er tegen de tijd dat wij het debat over de invoering van een maximering van de snelheid in ons dorp gaan voeren een grote politieke meerderheid voor invoering van maximaal 30 km/uur binnen onze gehele bebouwde kom is. Hoe mooi is het als wij bij onze blauwe bebouwde kombordjes een extra bord gaan ophangen: wij nemen onze veiligheid en onthaasting serieus en wij rijden in ons dorp maximaal 30 km/uur. Gaat iedereen daar voor zijn? Nee, natuurlijk niet. Toen autogordels op de achterbank verplicht werden, was ook niet iedereen daar voor en toen roken in openbare ruimtes werd verboden, was ook niet iedereen daar voor. In deze twee voorbeelden heeft de politiek simpelweg gekozen voor het algemeen belang boven deelbelangen, voor veiligheid, voor gezondheid en voor leefbaarheid. Wat ons betreft ook naar een maximumsnelheid van 30 km/uur binnen onze gehele bebouwde kom. Wij zien uit naar de inhoudelijke discussie en vanavond zijn wij opgelucht dat de uitkomsten van het Burgerberaad in deze discussie mogen meewegen. Dank u, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank. Het woord is aan de heer Stekelenburg.

De heer **Stekelenburg**: Ja, voorzitter, de Wassenaarse VVD wil iedereen die heeft bijgedragen aan een succesvolle uitvoering van het Burgerberaad bedanken voor zijn of haar inzet, of het nu gaat om de deelnemers aan het beraad, Moventem of onze ambtelijke organisatie, er is door iedereen hard gewerkt om te komen tot deze analyse en aanbevelingen zoals die er nu liggen. We vinden het van belang dat we de adviezen die door het beraad zijn gegeven serieus nemen en dat wij hier met elkaar ons voordeel mee doen. Verkeer is een gevoelig onderwerp in ons dorp waarbij vele uiteenlopende belangen zijn die elkaar ook nog eens vaak kruisen. Het aantal ingediende zienswijzen, maar ook de discussie in het Burgerberaad laten dit zien. Het is om die reden goed dat we nu adviezen hebben waarmee we vooruit kunnen, want als Wassenaarse VVD willen we graag vooruit en niet achteruit voor een levendig dorp nu en in de toekomst. Het amendement zoals collega Krabbandam dat heeft ingediend om het college te vragen recht te doen aan de gegeven adviezen uit het Burgerberaad en deze als zwaarwegend te betrekken kan daarom op onze steun rekenen. Het college krijgt hiermee de tijd om met de nodige experts, zoals verkeerskundigen, tot implementatie van de adviezen te komen in het definitieve Wegencategoriseringsplan zoals dat in december 2025 aan onze raad wordt voorgelegd. Tegelijkertijd kan het college de desbetreffende adviezen die betrekking hebben op het verkeersplan Wassenaar 2016 en de lopende gesprekken in regionaal verband zoals met wegbeheerders en andere overheden ook meenemen. Samen met de nota van beantwoording op de vele ingediende zienswijzen en de adviezen uit het Burgerberaad in ons hoofd voeren wij dan graag op dat moment het inhoudelijke debat zodat we met elkaar alles overziend tot een integrale afweging kunnen komen waarbij een zorgvuldige afweging van de verschillende belangen en een verkeersveilig Wassenaar voor ons bovenaan zullen staan. Dank u, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de termijn aan de zijde van de raad. Kan ik het woord direct aan de wethouder Participatie geven? Dat is het geval. Dan geef ik hem het woord met volgens mij in ieder geval een vraag om een appreciatie te geven op het voorliggende amendement en nog iets te zeggen over wat het tijdsbeslag van het amendement voor het vervolg betekent want dat was nog een vraag.

Wethouder **Zoutendijk**: Ja, dank u wel, voorzitter. Eerst iets over de toelichting bij het amendement. Daarin wordt gesteld dat het college de adviezen die door het Burgerberaad Verkeer zijn uitgebracht onvoldoende recht heeft gedaan. Het college vindt het van belang om mee te geven dat dit niet het geval is. Door middel van een appreciatie is geprobeerd om ieder advies af te wegen op basis van juridische, verkeerskundige, financiële en capacitaire gevolgen. In raadsinformatiebrief 86 is al eerder met de raad en het publiek gedeeld welke kaders voor de appreciatie zouden gelden en die zijn toen ook in de raadsinformatiebrief genoemd, namelijk effectief, uitvoerbaar, betaalbaar, geldig en gedragen. Het amendement dat nu voorligt, wijkt op één onderdeel af van wat wij in de raadsinformatiebrief hebben geschreven want wij hebben het woord 'zwaarwegend' alleen toepasbaar verklaard op het Wegencategoriseringsplan en niet op het Verkeersplan, dat was toen helemaal niet aan de orde. Met die opmerking wil ik alleen maar aanmerken dat er een klein verschil is tussen wat nu voorligt en wat wij daar indertijd in de raadsinformatiebrief over hebben gezegd. Wij willen het oordeel raad geven. Als het gaat om de vraag over de planning, die komt daar niet door in gevaar. We hebben in de planning vastgesteld dat het Wegencategoriseringsplan in december a.s. op de agenda staat en dat kan zo blijven. Ik weet niet of dat het goede antwoord is of dat ik de vraag verkeerd hebt begrepen.

De **voorzitter**: Ik zie vingers omhoog, daar is het antwoord op gegeven en het amendement heeft oordeel raad gekregen. Het wordt inmiddels ingediend en volgens mij door acht fracties... Nee, door zeven fracties onderschreven. Dat is het geval, dus het voorliggende amendement, ingediend door de heer Krabbendam is ook ondersteund door de PvdA, GroenLinks, DLW, Hart voor Wassenaar, het CDA en Lokaal Wassenaar! Hartstikke goed. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Jazeker, dat kan. Ik inventariseer en ik loop gewoon de sprekers weer in de volgende langs. De heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel, voorzitter, nog even kort. Ik heb natuurlijk wel goed geluisterd terwijl ik de handtekeningen aan het verzamelen was. Dank wethouder voor uw appreciatie en dank voor uw reactie. Ik wil nog even reflecteren op de bestuurlijke appreciatie die u als college hebt gegeven. We hebben begrip voor hoe het college tot zijn standpunt is gekomen, dat wil ik wel meegeven. Je toetst iets aan bestaand beleid en je toetst iets aan het conceptwegencategoriseringsplan. Het is vrij logisch dat je dat doet want dat is wat je hebt, maar dat is niet wat wij misschien als raad willen en dat is misschien niet de richting die het Burgerberaad op heeft gewezen en daarom heb ik in het amendement verwoord dat we vinden dat het niet recht doet aan. Dat is niet bewust onrecht doen aan, maar gezien de hele discussie, de maatschappelijke discussie en de inbreng die we waarschijnlijk ook in alle zienswijzen zullen teruglezen, denken we dat we het op deze manier beter doen. Vandaar dat wij als raad het initiatief hebben genomen om het beter te maken. Dat wilde ik u nog meegeven. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan kijk ik nog even naar de andere leden, is er nog behoefte aan een nadere tweede termijn? Dat is niet het geval. College, er zijn geen vragen meer.

**Amendement A Raadsbesluit Adviesrapport Burgerberaad Verkeer
Ingediend door D66, PvdA, GroenLinks, DLW, Hart voor Wassenaar en CDA**

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 3 juni 2025;
gelezen het raadsvoorstel Adviesrapport Burgerberaad Verkeer;
gehoord de beraadslagingen;

besluit:

beslispunt 1 komt als volgt te luiden:

- "De adviezen uit het adviesrapport Burgerberaad Verkeer ter kennisgeving aan te nemen en het college de opdracht te geven de adviezen te betrekken bij het door de gemeenteraad vast te stellen Wegencategoriseringsplan, bij het actualiseren van het huidige Verkeersplan Wassenaar 2016 en bij de lopende gesprekken in regionaal verband met wegbeheerders en andere overheden;

- De adviezen 4a, 4b, 5, 6, 9, 20, 24 en 26 zijn direct van invloed op het Wegencategoriseringsplan en worden door het college als zwaarwegende adviezen bij het definitieve Wegencategoriseringsplan betrokken.
- De adviezen 1, 2, 3a, 3b, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 28, 29, 30a, 30b en 31 zijn van invloed op het Verkeersplan Wassenaar 2016 en worden door het college als zwaarwegende adviezen betrokken bij het actualiseren van het huidige Verkeersplan Wassenaar uit 2016.
- De adviezen 11a, 11b, 11c, 25 worden door het college meegenomen bij de lopende gesprekken met onder andere Rijkswaterstaat, de provincie Zuid-Holland en de MRDH over het beheer van het regionale wegennet, de kwaliteit en frequentie van de dienstregeling van het openbaar vervoer in Wassenaar en over de toekomst van de N44."

De **voorzitter**: Dan kunnen we naar de stemming over het voorliggende amendement A. Ik ga kijken, is er behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan breng ik het amendement in stemming. Dat dus beslispunt 1 komt te luiden..., dat dus het besluit dat voorligt in die zin wijzigt in een viertal adviezen met een uitgebreide toelichting. Wie is er voor het amendement? Dat is een unanieme gemeenteraad en daarmee is het amendement aangenomen. Dan vervangt het amendement het voorliggende besluit. Wie is voor het voorliggende besluit in het kader van het Wegencategoriseringsplan? Ook dat is een unanieme gemeenteraad. Dames en heren, de gemeenteraad heeft met dit besluit best wel een historisch besluit genomen, want dit is het eerste besluit over de werking van adviezen van een Burgerberaad. Dus ook gefeliciteerd aan alle deelnemers van het Burgerberaad en uw raad. Wat mooi dat dit in unanimiteit plaatsvindt. Laten we daar even bij staan, dat is toch een mooi moment.

9. Inzetten subsidie-opbrengsten voor optimalisering en verduurzaming De Paauw

De **voorzitter**: Dan gaan we nu naar agendapunt 9, het inzetten van de subsidieopbrengsten voor de optimalisering en verduurzaming van De Paauw, het gebouw waarin we nu zitten. Ik ga weer de lijst erbij pakken, want we zitten in de tweede termijn. Ik heb begrepen dat er amendementen of in ieder geval aanpassingen op amendementen komen. Zal ik mevrouw Hibbert als eerste het woord geven? Dat is misschien heel verstandig en dan geef ik mevrouw Rogge als tweede het woord. Dan ga ik nog steeds... Dan kijk ik heel even naar Hart voor Wassenaar want mevrouw Van Vliet gaat dat namens haar fractie doen. Dan loop ik u verder zo langs zoals ook de volgorde bij de behandeling in de eerste termijn was. Ik geef als eerste het woord aan mevrouw Hibbert.

Mevrouw Hibbert: Dank u, voorzitter. Wij dienen na overleg binnen de raad en met de wethouder een aangepast amendement in. Dit amendement vervangt het eerder ingediende amendement B en doet meer dan het eerder ingediende amendement recht aan de gezamenlijke gedragen kern van dit onderwerp. Dit is een zeer groot, zeer kostbaar en zeer ingewikkeld project voor onze gemeente. Er is binnen dit project een aantal keuzes gemaakt en nog te maken die van belang zijn, die ook van belang zijn voor de keuze om als gemeenteraad wel of niet additioneel krediet te verstrekken. Daarom besluit dit amendement om op dit moment geen additioneel krediet te verstrekken. Dit is beslispunt 1. In een additionele of aparte raadsvergadering in september a.s. een aantal keuzes en hun consequenties te bespreken. Dit zijn de beslispunten 2 en 3. In diezelfde raadsvergadering over een mogelijk benodigd additioneel krediet te besluiten. Dit is beslispunt 4. Daarnaast zorgt dit amendement er voor dat de gemeenteraad en de rest van het bestuur pas na de gemeenteraadsverkiezingen van 2026, in het tweede kwartaal van 2026 en dat kan ook aan het einde van het tweede kwartaal van 2026 zijn, naar het gebouw van het politiebureau zijn verhuisd. Dit is beslispunt 5. Dat de post btw-compensatie uit de post Onvoorzien wordt gehaald en als aparte post in de projectbegroting wordt vermeld is beslispunt 6. Daarmee dien ik het amendement in ter vervanging van het eerdere amendement B, mede uit naam van DLW en Lokaal Wassenaar! Dank u, voorzitter.

De **voorzitter**: Ja. Dan wordt amendement B ingetrokken en is dit het nieuwe amendement C. Dank u wel, dan maakt het onderdeel uit van de beraadslaging. Het wordt allemaal netjes gepubliceerd. Dan is nu het woord aan mevrouw Rogge, gaat uw gang.

Mevrouw **Rogge**: Dank, voorzitter. Ik ging hier nog staan omdat ik een interruptie op mevrouw Hibbert heb.

De **voorzitter**: Dat gaan we dan eerst doen. Mevrouw Hibbert, dan zit u nog even in uw termijn. Een interruptie van mevrouw Rogge, gaat uw gang.

Mevrouw **Rogge**: Dank. Dat geef me ook weer een extra minuut. Nee, grapje. Allereerst dank aan mevrouw Hibbert omdat er een nieuw amendement is gekomen. Daarin zijn de keuzes die we als raad nog extra voorgelegd willen krijgen duidelijk benoemd en we staan daar op zich niet negatief tegenover. Ik heb nog wel een vraag aan mevrouw Hibbert. Wij vinden het wel van belang... ook gezien het feit dat we door willen met Wassenaar, we een besluit willen nemen, we vooruit willen en de inwoners hebben aangegeven dat het belangrijk is dat De Paauw wordt opgeknapt. Wat betekent het als we als raad die keuzes krijgen en we er bijvoorbeeld niet uit komen of het wordt uitgesteld, wat betekent dat uiteindelijk voor het momentum waarop we met dat definitief ontwerp aan de slag gaan, want wij zouden wel heel graag zien dat er voortgang in dit grootschalige project blijft. Dus daarom dat mijn vraag aan mevrouw Hilbert is: welk effect heeft het op de timing van de uitvoering?

De **voorzitter**: Mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u, voorzitter. In principe geen. In het aangepaste amendement staat dat die extra raadsvergadering in september a.s. plaatsvindt, dat is op verzoek van de wethouder om de voortgang erin te houden. Laten we ook proberen om er als raad wel uit te komen, we hebben vanavond twee keer laten zien dat dit ons lukt. Het lukt uiteraard niet altijd, hierbij bestaat ook de kans dat het niet lukt en dan is er gewoon een democratisch besluit te nemen en gelden de stemmen van de meerderheid. In die zin werkt het wellicht een beetje vertragend, want die extra raadsvergadering moet worden voorbereid. Wij denken met zijn allen dat het cruciaal is dat op dat moment de informatieverstrekking accuraat, compleet en tijdig is zodat de raad zijn werk kan doen en het debat ook over de inhoud kan gaan en niet meer hoeft te gaan, wat de afgelopen tijd af en toe wel is gebeurd, over informatieverstrekkingsbehoeftes. Als we met zijn allen proberen het in september a.s. over de inhoud te hebben dan kunnen we het inhoudelijk eens worden of we kunnen het inhoudelijk niet eens worden, ook dat is politiek, en dan geldt de stem van de meerderheid. Dank u, voorzitter.

De **voorzitter**: Nog een vervolgvraag van mevrouw Rogge.

Mevrouw **Rogge**: Nee, op dit moment niet. Dank.

De **voorzitter**: Dank u wel. Uw beurt, mevrouw Rogge.

Mevrouw **Rogge**: Ja, dank, voorzitter, dan blijf ik meteen staan. Ik ben op zich ook benieuwd naar welk effect deze extra toegevoegde stap volgens het college op de timing van de voortgang heeft. Ik wil overigens nog even benoemen dat wij hier op deze dag waarop de landelijk politiek een zoi is met deze raad wel allerlei unanieme besluiten hebben genomen. Het is ook wel eens mooi om iets positiefs te zeggen, misschien komt deze er nog bij. We hebben eerder als VVD al gezegd dat De Paauw gewoon bij Wassenaar hoort, we zijn erin getrouwd, en wat ons betreft gaan we door met dit project. Even kijken hoor. Ik heb het... Wat ik net in mijn interruptie al aan mevrouw Hibbert vroeg, het is wel echt van belang om snel met dat definitief ontwerp aan de slag te kunnen. Het is op zich goed om als raad bij een aantal duidelijk gedefinieerde keuzes extra mee te kunnen kijken, daar staan wij positief tegenover. Wij hebben in de vorige raadsvergadering een amendement ingediend om nog qua warmteoplossingen die koppelkansen met de buurt te bekijken. We hebben eerder natuurlijk al de toezegging van het college ontvangen dat het dat gaat doen en als die blijft staan, kan het amendement dat we eerder hebben ingediend wat ons betreft vervallen.

De **voorzitter**: Dat was amendement A. Dan gaan we straks even bij de wethouder toetsen of die toezegging ook gestand wordt gedaan. Dat is dan de conditie en als dat het geval is, kunt u het amendement intrekken. Nog een interruptie van mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u, voorzitter. Ja, ter ondersteuning, ook los van de toezegging. De installatie- en ingebruiknamedatum van de warmte- en koude bronnen, ook van belang in verband met mogelijke netverzwaring, maakt ook onderdeel van dit nieuwe amendement uit, namelijk onder punt 2c en 3e. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel voor die toelichting. Mevrouw Rogge.

Mevrouw **Rogge**: Dat heb ik ook gelezen, voorzitter, dus dank nogmaals. Ik hoorde zojuist trouwens ook van mede-indiener D66 dat het akkoord is dat het amendement vervalt.

De **voorzitter**: Mevrouw Hibbert, wilt u de microfoon uitzetten? Dank u wel.

Mevrouw **Rogge**: We laten het hierbij. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan kijk ik nog even naar de heer Stallinga, wilt u nog het woord voeren?

De heer **Stallinga**: Ja.

De **voorzitter**: Gaat uw gang. Daarna geef ik het woord aan de heer Van Smirren, de heer Krabbendam, de heer Gankema, de heer Paulides en mevrouw Van Vliet. Dan weet u dat alvast. De heer Stallinga.

De heer **Stallinga**: Mijnheer de voorzitter, de afgelopen periode hebben wij intensief overlegd over een aanvullend investeringskrediet voor de geplande interieurwerkzaamheden in dit schone gebouw. Zowel de portefeuillehouder als het ambtelijk apparaat hebben zich ingespannen om snel en zorgvuldig op een veelheid aan vragen te reageren. Inhoudelijk lijkt er brede overeenstemming over kwesties als een verhuizing, verduurzaming en de zolder mogelijk, het zijn immers zakelijke overwegingen. Het gaat om afwegingen op het vlak van nut, noodzaak, besparing en ecologie en daar zou je uit moeten komen. Toch, mijnheer de voorzitter, verliep de besluitvorming moeizaam, er dreigde misschien theoretisch zelfs een kostbare herstart. De discussies die we hier hebben gevoerd, waren gefocust op de financiën, de ontwerpkeuzes en de behoefte aan meer inzicht in de gevolgen daarvan. Het CDA Wassenaar hecht aan voortgang binnen de kaders van het raadsbesluit uit 2022, mede vanwege de puur bouwkundige noodzaak van de beoogde opknapbeurt van het interieur en dat willen we doen gebaseerd op heldere informatie en afwegingen die we ook in de Langstraat kunnen uitleggen. Daarnaast is De Paauw al 200 jaar een beeldbepalend paleis, een gemeenschapshuis binnen onze gemeentegrenzen, een historisch geschenk dat we in goede staat aan de volgende generaties willen doorgeven. Breed politiek draagvlak voor de aanpak van het interieur is daarom essentieel, breed gedragen steun. Er is veel energie en deskundigheid in het amendement van GroenLinks, Lokaal Wassenaar! en DLW gestopt, die komen deels voort uit de gesprekken en de beraadslagingen in deze zaal en die kunnen ertoe leiden dat er inderdaad ook meer draagvlak zal zijn voor de kwestie waarvoor wij staan. Ik vind het mooi dat het onder andere inzicht in de afwegingen van de ontwerpkeuzes verschaft en het de informatiebehoefte richting de raad op een hele ordentelijke wijze structureert. Tegelijkertijd is onze fractie van mening dat wij als raad moeten vasthouden aan voortgang en dat we ons blijvend moeten richten op de relevante hoofdlijnen. Als ik het gekserend zeg, niet op de kleur van de gordijnen. Mijnheer de voorzitter, dames en heren, onnodige vertragingen kunnen het broodnodige project fataal worden. Ik dank u.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Mijnheer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, De Paauw is zonder enige twijfel het dossier met de meeste financiële impact op onze gemeente en inmiddels moeten we constateren dat het dossier ook heel ingewikkeld en soms ook erg technisch is geworden. Er is inmiddels veel over gesproken, er zijn meerdere commissierondes en besprekingen in de raad geweest en dat is ook prima want met dit dossier is veel gemeenschapsgeld gemoeid. De discussie over de bestemming kent een lange geschiedenis, waar het raadsvoorstel begon met een voorstel voor de realisatie van extra werkplekken op de zolder en een warmtepomp, staan nu het voorontwerp en de keuzes die daarbij zijn gemaakt ter discussie. We zijn met een deel van de raad van mening dat steeds is gesproken over mogelijke horecavoorzieningen in de Tuinkamer en niet in de Muzenzaal. Een aantal raadsleden is wel in een bespreking met het projectteam meegenomen, maar het voortraject was voor de raadsleden niet heel scherp. Wij als fractie vinden de keuze voor de Muzenzaal als het gaat om de horeca logisch, die is nabij de raadzaal en de trouwzaal, heeft een publieke functie en is gescheiden van de bestuursfuncties in het pand, dat lijkt ons een scherpe scheiding. Wij kunnen het alleen maar eens zijn met critici die het terras aan de noordkant van De Paauw een slechte keuze vinden, dat gaat daar niet werken. Vandaar dat wij de toezegging van de wethouder dat ook wordt gekeken naar een terras bij de vijver een goede zaak vinden, dat is wel een logische plek. Hier moet een praktische oplossing voor te vinden zijn, bij mooi weer geopend en bij slecht weer niet, zo gaat dat bij veel terrassen. Ook wij als PvdA-fractie hebben een afweging te maken als het gaat om de voortgang en omdat wij de investeringsagenda met betrekking tot de huisvesting van ambtenaren en het vrijspelen van de gemeentewerf van groot belang vinden, willen wij geen vertraging in dit traject oplopen. Dan komen we bij het amendement van GroenLinks. We gaan ervan uit dat dit ook, zoals mevrouw Hilbert zei, voortvarend kan worden opgepakt en dat we hierover in september a.s. besluitvorming kunnen hebben. Ik stel me daarbij voor dat de kaders zoals die in grote lijnen..., dus de Muzenzaal als horecagelegenheid, maar dat we wat betreft de friezen, de zolder en andere aspecten nog een keuzemenu hebben, dat die nog ter besluitvorming aan de raad

worden voorgelegd en dat we daar keuzes in kunnen maken zonder dat we het hele project omvertrekken. We gaan er dan ook van uit dat dit zo is beoogd en we kijken positief naar het amendement. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Het woord is aan de heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel, voorzitter. Ik kan me voor een groot gedeelte aansluiten bij wat de PvdA net opmerkte, dat maakt mijn bijdrage meteen een stuk korter. Wat betreft De Paauw en de plannen, daar hebben we het natuurlijk uitgebreid over gehad, dus ik zal mij beperken tot met name de discussie die in de eerste termijn, in de vorige raadsvergadering, heeft plaatsgevonden en die ging over het amendement en wat dat zou betekenen voor het definitieve ontwerp. Ook voor D66 staat voorop dat we toch wel de voortgang in het project willen bewaken en dat we ervoor zorgdragen dat de uitvoering op een gegeven moment toch echt van start kan gaan, maar dat we dit natuurlijk wel op een zorgvuldige manier willen doen, want het gaat immers om gemeenschapsgeld, dat is net al een paar keer opgemerkt. Wat ik vooral waardeer aan het amendement is dat het wat constructiever dan de eerdere versie is en dat het vooral duidelijker maakt wat de indieners willen. Ik waardeer het heel erg dat die stap is gezet en dat er ook een goed gesprek tussen het college en de indieners heeft plaatsgevonden. Dat maakt het voor ons ook makkelijker om te beoordelen of we daar wel of niet in mee kunnen gaan en we staan er dan ook inmiddels een stuk positiever tegenover dan we er in de vorige raadsvergadering, in de eerste termijn, tegenover stonden. We wachten nog wel even de appreciatie af, maar ik kan al wel een beetje verklappen dat we wel positief tegenover het amendement staan. Als we in september a.s. een goede raadsvergadering hebben, wie weet kunnen we dan de volgende stap naar het definitieve ontwerp zetten. We kijken ernaar uit. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Het woord is aan de heer Gankema. Hoeft niet. De heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank, voorzitter. Je kunt geen besluit nemen zonder duidelijke dekking en een mogelijk te verwachten subsidie is geen dekking. Het oorspronkelijke raadsvoorstel rammelt en dan zeg ik het heel aardig. Verder is er al uitgebreid over gesproken en heeft een en ander geleid tot een amendement waarvan wij mede-indiener zijn. Er zijn uitgebreide gesprekken geweest en er is afstemming met de verantwoordelijk wethouder geweest, dus ik denk dat we hier snel een volgende stap mee kunnen gaan zetten. Ik laat het hierbij, het is inmiddels al laat in de avond.

De **voorzitter**: Dank. Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw **Van Vliet**: Ja, dank u wel, voorzitter. Er is in de eerste termijn al veel door mijn collega gezegd. Aanvullend daarop open ik onze tweede termijn met eigenlijk dezelfde duidelijke boodschap, wij hebben geen vertrouwen meer in de haalbaarheid van de renovatie van raadhuis De Paauw binnen de kaders zoals die in 2022 door deze raad zijn vastgesteld. De realiteit van de kostenstijgingen en de inhoudelijke verschuivingen in het ontwerp maken het voorliggende raadsbesluit voor ons dan ook irrelevant. Wij steunen daarom alleen amendement B dat wij mede hebben ondertekend, maar dat zojuist helaas is ingetrokken. Wat ons betreft mag die namens Hart voor Wassenaar alsnog in stemming worden gebracht. Dit amendement vraagt om een nieuw voorlopig ontwerp dat helder en transparant aan de raad wordt voorgelegd met volledige informatie over de financiële en inhoudelijke consequenties. Alleen op basis daarvan kunnen wij wat Hart voor Wassenaar betreft een verantwoord besluit nemen. Inmiddels hebben wij gehoord dat het betreffende amendement B is vervangen door een nieuw amendement C. Dat kunnen wij niet steunen, wij geven de voorkeur aan transparantie en een open dialoog en niet aan het schuiven van problemen onder het tapijt. Daarom willen wij helder zijn, we steunen alleen het eerdere amendement B. Alles wat daar inhoudelijk van afwijkt, kunnen wij niet goedkeuren, daar zullen we bij de stemming tegen stemmen en als amendement B het niet haalt, stemmen we ook tegen het raadsvoorstel. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Vliet, even voor de orde. Amendement B is net ingetrokken. Wat we wel kunnen doen is amendement B..., maar dan bent u als Hart voor Wassenaar de indiener en daar maken we dan nu amendement D van. Dan hebben we twee amendementen waarbij amendement C overigens verstrekkender is, dus dan brengen we eerst C en dan D in stemming. Zullen we het zo doen?

Mevrouw **Van Vliet**: Ja hoor.

De **voorzitter**: Oké dan wordt dat nu administratief verwerkt. Dank u wel. Dan is nu het woord aan de wethouder Gemeentelijk vastgoed en het project De Paauw. Mevrouw Hibbert. De orde.

Mevrouw **Hibbert**: Ja. Aangezien ik penvoerder van beide amendementen was, toch even de checkvraag. Volgens mij is amendement D verstrekkender dan amendement C. Dank u, voorzitter.

De **voorzitter**: Daar gaan wij even een studie van maken, dat komt goed. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: Ja, voorzitter, dank en goed dat we dit debat nu kunnen afronden. We hebben drie rondes in de commissie gehad, één eerste termijn en nu de tweede termijn. Heel veel raadsleden hebben het al verklapt, er is inderdaad intensieve afstemming geweest tussen de indieners van het amendement en het college om gezamenlijk een constructieve weg te bedenken voor hoe we hiermee verdergaan en het college is dankbaar voor de constructieve houding want zoals de heer Stallinga, mevrouw Rogge en volgens mij eigenlijk iedereen zei, is dit een heel belangrijk project voor Wassenaar, De Paauw hoort bij ons. De heer Stallinga zei 'we moeten het doorgeven aan toekomstige generaties' en '200 jaar'. We hebben een voorbeeldfunctie met ons erfgoed en we gaan het herontwikkelen zodat we De Paauw weer goed gaan benutten. Dat moet gewoon echt worden gerenoveerd en hoe langer we daarmee wachten, hoe duurder het wordt. Ik ben daarom ook heel blij dat D66, PvdA, CDA, VVD en mevrouw Hibbert volgens mij ook, dat iedereen heeft gezegd dat we voortgang in het project willen houden. We waren liever drie jaar geleden begonnen, dan hadden we nog meer kunnen doen dan nu, maar fijn dat iedereen die voortgang onderstreept en dat is ook precies wat we als college van plan zijn. Dan even wat betreft het amendement. Daar staat natuurlijk helder... Ik denk ook dat de... Om toch even bij die voortgang te blijven en in te gaan op de vraag van mevrouw Rogge die uiteindelijk ook mijn kant op kwam, het is inderdaad mogelijk nu is vastgesteld dat we verdergaan met het voorlopig ontwerp en we de extra opties nog aan u voorleggen. Als het college het definitieve ontwerp vaststelt, betekent dat eigenlijk gewoon heel simpel: wij kunnen dat definitieve ontwerp in september a.s. gereed hebben en voordat het college dat vaststelt, dat staat ook nog netjes in het amendement, zullen we de keuzes die hier worden gevraagd.... Ook dank aan de indieners dat ze hebben gespecificeerd waar het om gaat, want dat maakt het ook voor het college een duidelijke opdracht. Er staan vijf punten, A tot en met E, onder het beslispunt 2 waarvoor het college dan opnieuw met voorstellen zal komen. Sommige voorstellen hebben we al gedaan, zoals de zolder, die komen opnieuw terug en we zullen de aanvullende informatie die we bij het definitieve ontwerp wel hebben plus de extra gevraagde zaken aan u voorleggen. Dan is het aan u om daar wel of niet een keuze in te maken en daarna zal het college gewoon het definitieve ontwerp vaststellen, dat is een collegebevoegdheid ongeacht wat de raad beslist. We hopen dat u ergens toe komt en het college wil dat graag faciliteren, maar als dat niet lukt dan zullen we ook daarna het definitieve ontwerp vaststellen. Zo halen we de vertraging eruit, maar zorgen er wel voor dat we recht kunnen doen aan het amendement en het inzicht in de gevraagde keuzes die in het amendement staan. Volgens mij is de route een creatieve, maar wel eentje waarmee we, denk ik, de voortgang erin kunnen houden, maar ook recht kunnen doen aan wat hier met een groot amendement aan het college wordt gevraagd. Ik reken dan ook op de samenwerking en dat er rechtsom of linksom hopelijk ook op de inhoud een beslissing wordt genomen, dat zou natuurlijk mooi zijn. Als je kijkt naar de overige zaken die zijn gevraagd, is het ons ook wat waard? Daarom hebben we ook dat overleg met de indieners gehad, als dit iedereen de kans geeft om juist de detailvragen die bij het DO horen te stellen en inzicht in de keuzes te krijgen dan hebben we in ieder geval een gemeenschappelijk beeld van hoe we met het hele project verdergaan. Het is inderdaad het grootste project van heel Wassenaar, in ieder geval financieel, en het is voor een heleboel mensen ook emotioneel, zij willen dat we goed met dit raadsgebouw omgaan en het de functie teruggeven die erbij hoort zodat we, zoals de heer Van Smirren zei, ook verder kunnen met de gemeentewerf, de winkel en de woningbouw daar want die zijn er natuurlijk aan gekoppeld. Dat maakt die voortgang essentieel, dat we dat vormgeven. Tot slot wil ik op het amendement van mevrouw Rogge reageren. Het is ingetrokken maar ik heb inderdaad, het werd nog even aan de voorzitter gevraagd, toegezegd dat we de uitwerking van wat het uiteinde van de warmtepomp wordt, meenemen. Dat zullen we al in september a.s. ook in de volgende opties verwerken zodat het niet opnieuw moet terugkomen. Ik heb ook in de commissie en de vorige raadsvergadering gezegd dat ik het gewoon een goede suggestie vind om in de uitwerking wat meer ruimte te nemen indien de raad daarvoor kiest. Het andere is het terras. Dat heb ik eerder met de heer Gankema gewisseld en de heer Van Smirren begon er ook over, ik heb inderdaad toegezegd dat we ook het terras aan de voorkant gewoon in het voorstel meenemen. Die toezegging staat, ongeacht wat er nu wordt besloten. Daarvoor is geen aanpassing van het voorlopig ontwerp nodig want het college is in ieder geval blij dat ook in het amendement staat dat we op basis van het voorlopig ontwerp verder kunnen naar het definitieve ontwerp. Ik denk dat we daarmee het amendement gewoon oordeel raad kunnen laten. Ik denk dat dit ook recht doet aan alle inspanningen en de serieusheid van het amendement. Dat betekent ook dat het amendement dat de vorige keer is ingediend niet uitvoerbaar is, dat is veel verstrekkender en vroeg om een totaal nieuw ontwerp

waarmee honderdduizenden euro's aan kosten en een jaar vertragingen zijn gemoeid zonder dat kon worden gedefinieerd wat er dan überhaupt moest worden aangepast. Dat wordt ontraden en als mevrouw Van Vliet het indient, blijft dat oordeel hetzelfde, dan zullen we dat ontraden en zo sterk mogelijk.

De **voorzitter**: Amendement D is dus ontraden en amendement C krijgt oordeel raad. Ik kijk nog even... Sorry? Ja ontraden, amendement D is ontraden en amendement C krijgt oordeel raad. Ja. Nee, daar wordt nu aan gewerkt. Mevrouw Hibbert, nog een interruptie.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u, voorzitter. Ja, even nog om te benadrukken hoe we in die zin dichter bij elkaar zijn gekomen. Drie van de vier indieners van het originele amendement hebben met pijn afscheid van dat originele amendement genomen en één indiener dient hem in. Toch even, hij kwam niet helemaal uit de lucht vallen. We zijn er met het merendeel van de raad nu goed uitgekomen, er wel van uitgaande dat we er met zijn allen voor gaan zorgen dat de keuzes die straks worden voorgelegd duidelijke keuzes zijn en er ook voldoende informatie en onderbouwing bij de raad wordt aangedragen zodat de raad straks ook daadwerkelijk kan debatteren over de inhoud en niet hoeft te debatteren of zeuren over de informatieverstrekking. Dus dat het college dat ten volste beseft want dat is ook waarom wij deze stap naar dit aangepaste amendement hebben durven zetten. Dank u, voorzitter.

De **voorzitter**: Dat was een interruptie maar eigenlijk geen vraag. Het was meer een opmerking of hebt u het nog beschouwd als een vraag aan de wethouder?

Mevrouw **Hibbert**: Als de wethouder 'ja' zegt, is iedereen blij.

De **voorzitter**: O, de wethouder krijgt zelfs een advies over het antwoord. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder **Van Doeveeren**: Ik heb de afgelopen twee jaar best regelmatig 'ja' tegen mevrouw Hibbert gezegd, zowel persoonlijk als hier in de raadzaal. Het antwoord op de vraag is 'ja', maar de informatiebehoefte verschilt soms ook per raadslid en ik zou dan terug willen zeggen dat er wel vooraf een technische sessie is waar de raadsleden die echt op vergaand detailniveau zitten daar dan ook naartoe komen, want het informatieniveau verschilt soms ook per raadslid. Dus het antwoord is 'ja', maar daar heb ik u allen ook bij nodig. Vandaar dat ik bij dezen ook direct een technische sessie voor iedereen die daar behoefte aan heeft toezeg en dan verwacht ik u ook allen.

De **voorzitter**: Een heldere oproep die is gehoord en ik zie allemaal mensen knikken, dus hij is ook gehoord. Goed, dan gaan we kijken. Is er behoefte aan een derde termijn of kunnen we richting de besluitvorming? Dat is het geval en ik ga nu heel even kijken. Ik overleg even met de griffier, één ogenblik.

Amendement D, Nieuw voorlopig ontwerp (VO) Renovatie en restauratie Raadhuis De Paauw Ingediend door Hart voor Wassenaar

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 3 juni 2025;

constaterende dat:

- het college bij de totstandkoming van het huidige voorlopig ontwerp (VO) voor renovatie en restauratie raadhuis De Paauw enkele beslissingen heeft genomen die het college gegeven de tekst van het raadsbesluit over het investeringskrediet van € 12,23 miljoen had moeten afstemmen met de gemeenteraad van Wassenaar. Twee voorbeelden:
 - het geldende raadsbesluit uit 2022 vraagt om de mogelijkheden van een openlijk toegankelijke restauratieve functie te *onderzoeken*. Daarbij blijkt uit de notulen en andere onderliggende stukken uit 2022 duidelijk dat de onderzoeksvraag de locatie aan de vijver betreft. Het college heeft er zonder de gemeenteraad te consulteren en zonder een duidelijke begroting voor dit onderdeel van het voorlopig ontwerp te overleggen voor gekozen dat de restauratieve functie er komt en dat deze op een andere plaats komt dan in 2022 door de gemeenteraad van Wassenaar voorzien;
 - het geldende raadsbesluit uit 2022 vraagt om verduurzamingsmaatregelen niet alleen vanuit werken-met-werkenperspectief te bezien maar ook vanuit het perspectief van werkcomfort van medewerkers in het toekomstig bestuurscentrum en het college lijkt dit onvoldoende te hebben meegewogen in het voorlopig ontwerp;

- het college de gemeenteraad van Wassenaar onvoldoende proactief heeft geïnformeerd over onder andere begrotingsaspecten van mogelijke meer- en minderwerkopties, waaronder de openbaar toegankelijke restauratieve functie en waaronder verduurzamingsmaatregelen die van grote invloed zijn op het werkcomfort van medewerkers in het toekomstig bestuurscentrum;
- het college de gemeenteraad van Wassenaar daarnaast onvoldoende reactief heeft geïnformeerd. Zo werd ondanks herhaalde vragen over isolatiewaarden pas in een beantwoordingsbrief verstuurd op 9 mei 2025 duidelijk dat 42% van de totale dakoppervlakte (465 m² van 1106 m²) en 80% van de totale oppervlakte aan dichte geveldelen (1536 m² van 1920 m²) onverbeterd blijft (dus niet wordt geïsoleerd);

overwegende dat:

de gemeenteraad van Wassenaar, gegeven:

- de besluiten die dit college over de interpretatie van het geldende raadsbesluit uit 2022 heeft genomen;
 - onvoldoende proactieve informatieverstrekking vanuit het college over de genomen besluiten en de gevolgen hiervan voor de begroting en voor het werkcomfort;
 - onvoldoende reactieve informatieverstrekking vanuit het college over de genomen besluiten en de gevolgen hiervan voor de begroting en voor het werkcomfort;
- onvoldoende vertrouwen heeft in het huidig voorlopig ontwerp;

besluit:

het ontwerpraadsbesluit Z/23/094755/432851 als volgt te wijzigen:

- '1. voor de optimalisering en verduurzaming van De Paauw een aanvullend investeringskrediet van € 576.000,00 beschikbaar te stellen en deze kosten te dekken uit de te verwachten subsidies op het restauratie- en renovatieproject De Paauw ten behoeve van:
 - optimalisering gebruik tweede etage (zolderverdieping);
 - mechanische ventilatie;
 - een warmtepomp met bodemlus mits de verzwaring van de elektra-aansluiting binnen vier jaar mogelijk is;
2. het politiebureau, Hofcampweg 102, voor een periode van drie jaar aan te wijzen als locatie voor de (openbare) raads- en commissievergaderingen in afwijking van het Reglement van Orde gemeenteraad Wassenaar 2018, hoofdstuk 2 artikel 8.1;

wordt gewijzigd in:

- '1. het college stelt een nieuw voorlopig ontwerp op en legt dit nieuwe voorlopig ontwerp inclusief de bijbehorende begroting en de bijbehorende subsidiescan ter goedkeuring voor aan de gemeenteraad van Wassenaar. Waar nodig kan het college keuzes over meer- en minderwerk voorleggen aan de raad inclusief informatie over de begrotingstechnische consequenties en de werkcomfortconsequenties van de meer- en minderwerkopties. De 'goed'-keuze van het raadsbesluit van 1 februari 2022 geldt als referentiepunt;
2. in de raadsvergadering waarin het college de gemeenteraad van Wassenaar om goedkeuring van het nieuwe voorlopig ontwerp verzoekt, presenteert het college ook het bijbehorende overzicht van aan het renovatie- en restauratieproject gerelateerde kosten, waaronder kosten voor de tijdelijke huisvesting, meubilering van het gerenoveerde en gerestaureerde pand en verplaatsing van de functies uit dit pand die niet terugkeren, zoals het archief. Voor deze kosten wordt inzichtelijk gemaakt onder welke kredietaanvragen of overige financieringsbronnen zij vallen. Waar nodig kan het college keuzes over meer- en minderwerk voorleggen aan de raad;
3. in de raadsvergadering waarin het college de gemeenteraad van Wassenaar om goedkeuring van het nieuwe voorlopig ontwerp verzoekt presenteert het college ook de prognose voor de lasten voor de komende tien jaar en maakt deze inzichtelijk door ze vergelijkbaar te maken met de huidige lasten. Bij voorgelegde keuzes over meer- en minderwerk wordt voor iedere keuzemogelijkheid de 'total cost of ownership' inzichtelijk gemaakt."

De **voorzitter**: Goed, dan gaan we eerst stemmen over amendement D die is nu ingediend door mevrouw Van Vliet van Hart voor Wassenaar en dat is het meest verstrekkende amendement. Daarna brengen we amendement C in stemming. Is er behoefte aan een stemverklaring over het voorliggende amendement D? Dat is niet het geval, dan gaan we erover stemmen. Wie is voor amendement D? Dat is de fractie van Hart voor Wassenaar. Wie is er tegen? Dat zijn de fracties van het CDA, DLW, PvdA, GroenLinks, VVD, D66 en Lokaal Wassenaar! Daarmee is het amendement verworpen.

Amendement C Optimalisering en verduurzaming De Paauw

Ingediend door GroenLinks, Lokaal Wassenaar! en DLW

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 3 juni 2025; besluit het ontwerpadviesbesluit Z/23/094755/432851 als volgt te wijzigen:

besluit:

- '1. voor de optimalisering en verduurzaming van De Paauw een aanvullend investeringskrediet van € 576.000,00 beschikbaar te stellen en deze kosten te dekken uit de te verwachten subsidies op het restauratie- en renovatieproject De Paauw ten behoeve van:
 - optimalisering gebruik tweede etage (zolderverdieping);
 - mechanische ventilatie;
 - een warmtepomp met bodemlus mits de verzwaaring van de elektra-aansluiting binnen vier jaar mogelijk is;
2. het politiebureau, Hofcampweg 102, voor een periode van drie jaar aan te wijzen als locatie voor de (openbare) raads- en commissievergaderingen in afwijking van het Reglement van Orde gemeenteraad Wassenaar 2018, hoofdstuk 2 artikel 8.;

wordt gewijzigd in:

besluit:

- '1. op dit moment geen aanvullend investeringskrediet beschikbaar te stellen en een besluit over een mogelijk benodigd aanvullend investeringskrediet te gaan nemen in dezelfde raadsvergadering als waarin het college van B&W de ontwerpkeuzes zoals gedefinieerd in beslispoint 2 en hun consequenties zoals gedefinieerd in beslispoint 3 voorlegt aan de gemeenteraad;
2. de volgende ontwerpkeuzes worden in ieder geval voorgelegd aan de gemeenteraad voordat het college van B&W het definitief ontwerp (DO) gaat vaststellen:
 - a. ontwerp van de restauratieve voorziening in het gebouw en in het licht van een mogelijke buitenmuurdoorbraak specifiek:
 - i. toegankelijkheid mindervaliden;
 - ii. openstelling voor publiek;
 - b. categorisering restauratie of renovatie (van kernelementen met cultuurhistorische waarde, zoals friezen en balustrades);
 - c. installatie en ingebruiknamedatum (bijvoorbeeld in verband met benodigde netverzwaaring) warmte- en koudebron(nen);
 - d. installatie en ingebruiknamedatum ventilatiebron(nen);
 - e. gebruiksfunctie van de zolder;
3. de volgende consequenties van de ontwerpkeuzes in beslispoint 2 worden in ieder geval voorgelegd aan de gemeenteraad voordat het college van B&W het definitief ontwerp gaat vaststellen:
 - a. totale investeringsbedragen;
 - b. totale te verwachten subsidieopbrengsten (subsidiescan inclusief naamgeving aan te vragen subsidies);
 - c. jaarlijkse begrotingslasten voor de eerste tien jaar na verhuizing naar het volwaardige bestuurscentrum;
 - d. te bereiken cultuurhistorische waarden;
 - e. te bereiken werkcomfort (via welke warmte-, koude- en ventilatievoorziening);
 - f. aantal werkplekken verdeeld over volledig ingerichte arbeidsplaatsen en aanlandplekken;
4. waar nodig, gegeven het ter beschikking gestelde investeringskrediet van € 12,23 miljoen, gegeven de verschillende ontwerpkeuze en gegeven:
 - a. de randvoorwaarden van het raadsbesluit van 1 januari 2022;
 - b. het te verwachten investeringskostenniveau en de doorlopende lastenprognoses;
 - c. de eisen van de huidige tijd over werkcomfort binnen een volwaardig bestuurscentrum;kan het college van B&W in een gemeenteraadsvergadering in september 2025 waarin het de keuzes zoals bedoeld in de beslispointen 2 en 3 voorlegt om een aanvullend investeringskrediet vragen. Na de raadsvergadering stelt het college het definitief ontwerp vast;
5. in afwijking van het Reglement van Orde gemeenteraad Wassenaar 2018, hoofdstuk 2 artikel 8, het politiebureau (gelegen aan de Hofcampweg 102) vanaf het tweede kwartaal van 2026 en voor een periode van drie jaar als locatie voor de (openbare) raads- en commissievergaderingen aan te wijzen.
6. De post btw-compensatie wordt uit de post onvoorzien gehaald en als aparte post in de projectbegroting vermeld."

De **voorzitter**: Dan gaan we naar amendement C, ingediend door GroenLinks, Lokaal Wassenaar! en DLW. Is er behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval. Wie is er voor? Dat zijn de

fracties van het CDA, DLW, PvdA, GroenLinks, VVD, D66 en Lokaal Wassenaar! Wie is er tegen? Dat is de fractie van Hart voor Wassenaar. Daarmee is het amendement aangenomen. Dat amendement vervangt het voorliggende raadsbesluit. Dan breng ik nu graag het voorliggende raadsbesluit in stemming. Is er nog behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval. Wie is voor het gemendeerde voorliggende raadsbesluit over De Paauw? Dat zijn de fracties van het CDA, DLW, PvdA, GroenLinks, VVD, D66 en Lokaal Wassenaar! Wie is er tegen? Dat is de fractie van Hart voor Wassenaar. Daarmee is het besluit aangenomen. Mooi. Dan gaan we door naar het laatste besprekingspunt en daarna hebben we nog drie actualiteitsvragen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, het is wel even een goede om die nog wel... Nog even for the record. Amendement A van de VVD is onder voorwaarden ingetrokken, u hebt hem ook echt ingetrokken hè? Ja, dat is het geval, dan zullen we dat ook nog even goed corrigeren, dan hebben we die nu helemaal goed.

10. Nieuw inkoopkader Jeugdhulp GR SbJH

De **voorzitter**: Dan gaan wij naar het nieuwe inkoopkader Jeugdhulp voor de Gemeenschappelijke Regeling rond de inkoop van Jeugdhulp). Ik ga inventariseren, wie wil daarover het woord? Ik dacht mevrouw Everard als eerste want er gloren moties. Zijn er nog anderen die daarover het woord willen? Dat is mevrouw Van Deursen. Zijn er nog anderen die daarover het woord willen? Dat is niet het geval. Ik heb echt goed gekeken, dat klopt. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Everard.

Mevrouw **Everard**: Ja, voorzitter. Jeugdhulp, daar is enorm veel over te doen en iedereen is het erover eens dat het nu niet goed met het stelsel gaat. De kosten van de jeugdzorg zijn de afgelopen tien jaar verdubbeld. Waar gemeenten in 2015 nog circa € 3 miljard uitgaven, tikken we inmiddels de € 6 miljard aan. Jongeren staan op enorme wachtlijsten waardoor zij niet de zorg kunnen krijgen die zij juist zo erg nodig hebben. We kampen landelijk met personeelstekorten en wisselende kwaliteitsresultaten, we weten dus niet altijd welke aanpak echt werkt omdat meetmethode per regio en aanbieder verschillen en de cliëntrespons vaak te laag is. Ook hier in Wassenaar hebben we te maken met enorm stijgende kosten, in 2015 gaven we nog € 2,8 miljoen aan de jeugdzorg uit en voor 2025 is maar liefst € 7,2 miljoen begroot, bijna een verdrievoudiging in tien jaar tijd. De uitgaven maken bijna 8% van onze volledige begroting uit en dat zijn serieuze bedragen. Het laat zien hoe belangrijk het is om zowel strategisch als financieel scherp op dit onderwerp te blijven. Voorzitter, het inkoopkader dat voor ons ligt, is hét middel waarmee de regio en onze gemeente de komende jaren de kosten van de jeugdzorg willen beteugelen. Het is dan ook opmerkelijk dat het voorstel geen financiële paragraaf bevat. Ook is in segment 5 nog geen keuze gemaakt tussen de aanbestedingsvormen, zoals SHS of de open house. Juist die keuze kan onze kosten extra de hoogte in drijven of juist helpen beheersen. Zonder inzicht in de financiële impact kunnen wij als raad niet goed beoordelen of de voorgestelde koers haalbaar en betaalbaar is. Als gemeenteraad hebben we de verantwoordelijkheid om kaders te stellen en niet alleen op inhoudelijke hoofdlijnen, maar ook op het vlak van financiën. We kunnen niet zeggen 'ja, hier gaan we mee door' als we niet weten wat het kost, wat de risico's zijn en of we daarmee onze begrotingsdoelstellingen kunnen halen. Als CDA zijn wij van mening dat we hier als raad gezien de grote belangen voor onze gemeente scherp op moeten zijn. Dit kader wordt in regionaal verband uitgevoerd en daarom moeten we, als we iets willen, een motie indienen om ons zo als raad uit te spreken, zodat de portefeuillehouders van de verschillende gemeenten hiermee aan de slag kunnen. Daarom dienen we als CDA de volgende motie in.

Motie 1, Financiële onderbouwing inkoopstrategie Jeugdzorg Ingediend door het CDA

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 3 juni 2025; gehoord de beraadslagingen;

constaterende dat:

- geen financiële onderbouwing met de gemeenteraad is gedeeld als basis voor de voorgestelde inkoopstrategie Jeugdhulp;

overwegende dat:

- de inkoopstrategie mede tot doel heeft om de kosten van jeugdhulp te beheersen om zo aan de taakstelling te voldoen;
- de raad geen goed afgewogen kaderstellende keuzes kan maken zonder inzicht te hebben in de financiële gevolgen van de voorgelegde strategische keuzes;
- er nog geen richtinggevend kader is vastgesteld waardoor een visie die ten grondslag moet liggen aan deze inkoopstrategie ontbreekt;

verzoekt het college:

- pas te starten met aanbesteding en contractering wanneer de financiële onderbouwing en financiële impactanalyse is vastgesteld in de raad en in H9-verband, als onderdeel van het richtinggevend kader;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: De motie maakt inmiddels onderdeel uit van de beraadslaging.

Mevrouw **Everard**: Ja, voorzitter. Het gaat niet alleen over geld, het gaat ook over de vraag wat de Wassenaarse jongeren nou echt helpt. Jeugdhulpaanbieders rapporteren nu over uitval, doelrealisatie en cliënttevredenheid, maar door uiteenlopende methoden zijn de cijfers niet vergelijkbaar en met te weinig respons van cliënten houden we een vertekend beeld over van wat heeft geholpen en wat niet. Als CDA willen we een cultuur van leren en verbeteren, meer inzicht in de effectiviteit van jeugdzorg is broodnodig om de jeugdzorg toekomstbestendig te houden. Daarom dienen we als CDA de volgende motie in.

Motie 2, Monitoring jeugdzorg Ingediend door het CDA

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 3 juni 2025;
gehoord de beraadslagingen;

constaterende dat:

- aanbieders wettelijk verplicht zijn te rapporteren over de effectiviteit van jeugdzorg op drie landelijke outcome-indicatoren: uitval, doelrealisatie en cliënttevredenheid;
- deze gegevens door uiteenlopende meetmethoden momenteel binnen Haaglanden niet vergelijkbaar zijn;
- de respons van cliënten te laag is om goed inzicht in hun ervaringen te krijgen;

overwegende dat:

- de regionale inkoopstrategie Jeugdhulp 2027 inzet op verbeterde monitoring;

is van mening dat:

- de H9-raden inzicht moeten hebben in zorgvragen, oorzaken, aanpak, ingezette hulp en de effectiviteit daarvan;
- uniforme gegevensverzameling via een standaardformat noodzakelijk is;
- vergelijkbaarheid van data tussen H9-gemeenten essentieel is voor sturing en inzicht;
- dit onderdeel moet zijn van het nieuwe inkoopkader;

verzoekt het college:

- in overleg met de H9-gemeenten te komen tot één uniform format voor de drie outcome-indicatoren waarin wordt opgenomen: zorgvraag, oorzaak, aanpak, ingezette hulp en effectiviteit, inclusief (geanonimiseerde) cliëntervaringen;
- dit format te laten ontwikkelen door het SBJH in samenwerking met raadsleden, cliënten, de landelijke werkgroep en het CBS en dit uiterlijk in november 2025 bij de H9-gemeenten ter inzage te leggen;
- te onderzoeken of dit zonder extra administratieve lasten kan worden gerealiseerd;
- het gebruik van dit format als verplichting op te nemen in de nieuwe contracten met aanbieders;
- per 1 januari 2027 met deze werkwijze te starten;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: U ging over tot de orde van de dag en daarmee maakt hij onderdeel van de beraadslaging uit. We geven hem nummertje 2 en de eerste motie had nummertje 1.

Mevrouw **Everard**: Ja, voorzitter. Met deze moties willen we ervoor zorgen dat we als raad onze kaderstellende rol goed kunnen vervullen. We leggen vast dat we pas in de markt stappen als we weten wat de financiële gevolgen van de strategische keuzes zijn en we zorgen ervoor dat we niet langer langs elkaar heen meten, maar in staat zijn om prestaties, regionaal en lokaal met elkaar te vergelijken en daarvan te leren. Daarmee zetten we een stap naar een datagedreven aanpak, maar

doen we vooral recht aan onze jongeren zodat zij echte kwalitatief goede hulp die ze nodig hebben, kunnen krijgen.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Het woord is aan mevrouw Van Deursen.

Mevrouw **Van Deursen**: Dank u wel, voorzitter. Wij spreken hier vanavond, en dat is eigenlijk jammer omdat de meerderheid in de commissie dit als een hamerpunt beschouwde, over de strategie die is opgesteld om te komen tot een gedegen inkoop voor de jeugdhulp, hulp die voor een groot aantal jongeren nodig is om weer op goede wijze aan de maatschappij te kunnen meedoen. Voor de VVD is dan ook het doel om zo min mogelijk kinderen in de jeugdhulp te hebben, dat is pas een besparing. Wij denken dat de nu voorgestelde lijn in het voorstel dat voorligt daartoe kan bijdragen en ja, de VVD is ook kritisch op (*geluid valt heel even weg*) ...hulp, maar we hebben hier nu eenmaal te maken met een onzeker beleid vanwege een openeinderegeling en iedereen die hulp nodig heeft, krijgt die ook. Wat de VVD betreft richt ik me nu op de door het CDA ingediende moties. In de financiële onderbouwing in het voorliggende raadsvoorstel staat veelvuldig geschreven dat de beheersing van de kosten essentieel is en ook tijdens de vele bijeenkomsten die betreffende de inkoopstrategie zijn gehouden, is de kostenefficiëntie zeker ter sprake gekomen. Dus eigenlijk... Wat ons betreft zien we dit voorstel als een start voor het servicebureau om aan de slag te gaan en bij het contracteren van de jeugdhulp voor de jaren 2027 en verder een zo goed mogelijk resultaat te boeken. We krijgen nog een informatiebrief over de bekostiging van de inkoopvorm en we hebben in onze begroting ook een bedrag opgenomen. Wij vernemen graag de visie van het college op deze motie, draagt deze motie eraan bij dat nog meer aandacht aan het kostenefficiënt inkopen van de jeugdhulp zal worden besteed? Dan wat betreft de motie Monitoring jeugdzorg. We zien hierin een tegenstrijdigheid met de motie over de financiële onderbouwing. In deze motie krijgt het servicebureau een flinke opdracht mee, er wordt de hoop uitgesproken dat het kostenneutraal kan zijn maar het vele werk dat hieraan moet worden besteed, lijkt ons niet kostenneutraal te kunnen. Wat de VVD betreft, zullen wij hier zeker niet mee akkoord gaan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Nog een vraag van mevrouw Everard.

Mevrouw **Everard**: Ja, voorzitter, dank. Ik hoorde u zeggen dat dit extra werk voor het inkoopbureau oplevert maar er wordt nu al aan de aanbieders gevraagd om bepaalde resultaten te meten en die te delen en dat wordt nu op verschillende manieren gedaan. Die resultaten moet het inkoopbureau nu ook elke keer bekijken en vergelijken terwijl dat eigenlijk gewoon niet kan, dus ook die manier van werken kost heel veel geld maar levert ons niks op. Het is nu een eenmalige investering om dat te veranderen zodat dit werk wel wat oplevert. Hebt u daar ook naar gekeken?

Mevrouw **Van Deursen**: Ik heb in het raadsvoorstel gezien dat er een nieuwe wijze van monitoring komt, dat staat ook in de nieuwe inkoopstrategie, en ik denk dat we daarmee al een stuk vooruitgaan.

De **voorzitter**: Mevrouw Everard.

Mevrouw **Everard**: Als we zeggen dat er nieuwe monitoring komt, zou het dan niet een goed idee zijn om als raad als kader mee te geven dat die monitoring op zijn minst gelijk moet zijn voor elke aanbieder en in elke gemeente zodat we echt iets aan die cijfers hebben?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Deursen.

Mevrouw **Van Deursen**: Ik neem aan dat deze monitoring in ieder geval voor alle H9-gemeenten gelijk is en of we alles in het hele land willen vergelijken? Dat is voor ons niet nodig, ik denk dat dit zo voldoende is. Wij steunen de moties niet.

De **voorzitter**: Afrondend.

Mevrouw **Everard**: Ja, voorzitter. Er staat inderdaad in het voorstel dat er op de monitoring wordt gelet, maar er is niet gezegd dat dit op een manier gaat gebeuren waarop het wel allemaal uniform is zodat je ook echt wat aan die monitoringcijfers hebt. Het enige wat ik hier vraag is dat we hier als raad kaders kunnen stellen dat dit wel gebeurt, zodat we dat werk niet allemaal voor niks doen maar we ook echt iets aan die cijfers hebben.

De **voorzitter**: Wilt u daar nog afrondend op reageren? Het was eigenlijk een laatste pleit.

Mevrouw **Van Deursen**: Heel kort. Ik zou zeggen, laten we het college aankijken of het dit misschien in een overleg met het servicebureau kan meenemen, dan hebben we misschien geen motie nodig.

De **voorzitter**: Dit heet in vaktermen een bruggetje want het woord is aan de wethouder Jeugdzorg. Ja, ik dacht 'ik vul hem wat later in', dan hebt u uw loopje naar de microfoon. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder **Bloemendaal**: Dank u wel, voorzitter, dat u mij nog enige jeugdigheid toedicht, maar gelukkig het woord 'zorg' daaraan vastplakt.

De **voorzitter**: O zeker.

Wethouder **Bloemendaal**: Ja, wat mevrouw Everard van het CDA stelt, is zeker waar. We zijn nu tien jaar met het systeem onderweg en de kosten zijn gestegen, precies zoals u zegt. Dat is ook precies de reden waarom we binnen het bestuurlijk overleg Jeugd in Haaglanden in het najaar van 2023 zijn begonnen met de ontwikkelingen en we zijn gaan nadenken over 'het kan zo niet langer'. Er moet worden ingegrepen, de manier van bekostigen en de manier van inkopen is niet passend bij deze tijd. Als u ziet wat de omslag die nu wordt gemaakt is, we gaan van de bekostigingssystematiek P maal Q, uurtje-factuurtje, over naar taakgericht en voor de inkoopvariant open house, wat niet iedereen iets zal zeggen maar wat een veelheid aan aanbieders betekent, naar de herziening van de contracten, waarmee we het aantal aanbieders gaan beperken. Het servicebureau heeft deze taak op zich genomen. Het servicebureau is volledig in staat om dit met de inkoopstrategie die nu voorligt ter hand te nemen. Zoals u in de tabel op pagina 19 en op pagina 20 over de monitoring hebt gezien, zijn dat de elementen waarmee het servicebureau volledig zelfstandig aan de slag gaat en in de raadsinformatiebrief die ik u in de commissie heb toegezegd en die ik u ook heb uitgereikt, u weet ik werk niet bij de NS maar ik ben gek op spoorboekjes, ziet u dat u voortdurend wordt meegenomen met raadsinformatiebrieven daar waar de collegebevoegdheid wordt gematerialiseerd. Dat zijn de instrumenten waarmee de raad uiteraard langs die weg aan zet is om daar met het college over te debatteren.

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Everard.

Mevrouw **Everard**: Ja, voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ik hoorde de wethouder zeggen dat we met dit inkoopkader echt vooruitgang op financiën gaan boeken omdat we afstappen van de P-maal-Q-bekostiging, dus geen uurtje-factuurtje meer en dat we ook afstappen van de open house-constructie. Tegelijkertijd zie ik ook in het voorstel staan dat die keuze in segment 5, de meest voorkomende jeugdhulp, nog open staat, daar kunnen we ook nog open house en daar kunnen we ook nog aanbesteden. Daarnaast doen we daar nog steeds uurtje-factuurtje, dat is juist de meest voorkomende jeugdhulp en daar zitten ook hele hoge kosten. Wij vragen om inzicht te geven in wat deze strategische keuzes opleveren, want dat inzicht hebben we niet en dat wordt bij segment 5 nog steeds opengelaten.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Bloemendaal**: Mevrouw, dank u voor uw interruptie/aanvullende vraag. Er lopen hier twee sporen door elkaar en segment 5 is wat we hier in de eigen gemeente doen, dat is het lokale traject. Het mooie dat we tegenwoordig hebben, is dat we twee vingers aan twee polsen hebben. Het Sociaal Team Wassenaar zorgt ervoor dat we aan de lokale kant weten wat we doen en wat we aan beschikkingen voor jeugdigen die dat nodig hebben afgeven en voor de segmenten 1 tot en met 4 en met name 4, dat nieuw is in het kader van de hervormingsagenda Jeugd waar we onderwijs en zorg bij elkaar brengen, biedt het servicebureau de mogelijkheid om dat in te kopen. Dat is exact wat er gebeurt want u hebt mij als raad zelf in 2024 met de kadernota zien bezuinigen, althans besparingen, althans ombuigingen. Dus de eigen begroting is leidend voor wat u eraan uitgeeft en wat het servicebureau inkoopt is een mogelijkheid om het daar te betrekken. U zou dat winkelnering kunnen noemen, maar het is een voordeel want waar we dat in de segmenten 1, 2 en 3 met negen gemeenten inkopen, biedt dat financieel voordeel. Iedereen die daarover weet in economische termen kan erbij aansluiten dat het goedkoper is als we dat met zijn negenen doen dan als Wassenaar dat alleen doet.

De **voorzitter**: Het is een antwoord op een interruptie, wilt u... Volgens mij hebt u antwoord gegeven. Ja, mevrouw Everard. Wethouder, de collegesprektijd is bijna op, dus of u naar de appreciatie van de twee moties zou willen gaan. Nog 26 seconden.

Wethouder **Bloemendaal**: 26 seconden na een lange avond. De appreciatie van de beide moties in het licht van de kwaliteit van het voorstel van het servicebureau, het voorgestelde raadsbesluit en de verwachting die het college ervan heeft: we ontraden beide moties.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan is er nog een interruptie van mevrouw Everard, wethouder. Mevrouw Everard.

Mevrouw **Everard**: Ja, voorzitter. Ik snap dat de tijd bijna voorbij is, maar misschien kan de wethouder iets meer toelichting geven. Waarom?

De **voorzitter**: Kijk, dat is goed gebruik maken van een interruptie. De wethouder. Daar krijgt u dan een minuut voor.

Wethouder **Bloemendaal**: Dank u wel. Ja, zoals ik in mijn betoog en het eerdere antwoord op uw inbreng meegaf, is het servicebureau nu aan zet, dat legt de inkoopstrategie aan u voor en daar geeft u het kader mee. Zoals ik in de raadsinformatiebrief heb aangegeven, komt het college bij voortduring bij u terug om te vertellen hoe we onderweg zijn. Het college heeft er het volste vertrouwen in dat het servicebureau met het herzien van de contracten in de segmenten 1 tot en met 4 het beste gaat doen wat voor de H9 mogelijk is om tot een andere taakgerichte en dus effectievere en efficiëntere invulling van de contracten te komen.

De **voorzitter**: Mevrouw Everard, aanvullend.

Mevrouw **Everard**: Dank, voorzitter. Ik hoor dat het college daar helemaal achter staat. Ik vraag me alleen af hoe we dat als raad kunnen beoordelen. U zegt ook dat wij de kaderstellende verantwoordelijkheid hebben, maar de financiële kaders zijn gewoon onbekend. Dus het enige wat ik in de motie vraag, is om met een financiële onderbouwing en paragraaf te komen voordat we gaan inkopen en we de markt op gaan, ik vraag me af waarom dat niet zou kunnen. U zegt dat de financiële pagina er toch aankomt, dan kunt u toch net zo goed even wachten met de markt opgaan tot we die hebben?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Bloemendaal**: Dat zijn dus die twee dingen die langs elkaar heen lopen, de financiële kaders en uw eigen begroting. Dat is wat u ter beschikking hebt gesteld en het servicebureau gaat nu aan de slag om die trajecten parallel te ontwikkelen. Ik heb in de toezegging in de raadsinformatiebrief aangegeven hoe het college bij voortduring bij u terugkomt om de stappen die het servicebureau zet en die het bestuurlijk overleg Jeugd zet, waarin deze wethouder namens het college en dus namens deze gemeente zit, met u te blijven delen tot de invoering op 1 januari 2027.

De **voorzitter**: Dan kijk ik, is er bij mevrouw Everard nog behoefte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval. Ik kijk nog even naar mevrouw Van Deursen. Dan gaan wij richting de stemming. Dit is een tweetal moties, dus we beginnen met het besluit, namelijk het voorliggende nieuwe inkoopkader Jeugd, twee besluiten, 1 en 2. Wie is voor het besluit? Dat is ook een unanieme gemeenteraad. Nee. Ja, toch wel. U zat te tikken, maar we zijn aan het stemmen. Ik zie twintig handen omhoog, een unaniem besluit. Dan gaan we naar de moties. Motie 1, de motie Financiële onderbouwing inkoopstrategie Jeugdhulp. Nog behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval. Wie is voor? Dat is de fractie van het CDA. Wie is tegen? De fracties van DLW, PvdA, GroenLinks, Hart voor Wassenaar, VVD, D66 en Lokaal Wassenaar! De motie is verworpen. Motie 2, Monitoring jeugdzorg. Wie is daar voor? De fractie van het CDA. Wie is ertegen? De fracties van DLW, PvdA, GroenLinks, Hart voor Wassenaar, VVD, D66 en Lokaal Wassenaar! De motie is verworpen. Dan hebben we agendapunt 10 gehad.

11. Vragenronde

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de vragenronde, een drietal sets vragen. De eerste worden gesteld door mevrouw Van der Marel op de portefeuille van de voorzitter, maar in dit geval dus de burgemeester. Ik wil graag aan onze nestor, de plaatsvervangend voorzitter van de raad, vragen om het voorzitterschap over te nemen.

De **plv. voorzitter**: Ja, ik zie dat de burgemeester op de plek is gearriveerd. Mevrouw Van der Marel, zou u uw vraag kort willen toelichten?

Mevrouw **Van der Marel**: Dank u wel, voorzitter. Geacht college, er bereiken mij alarmerende berichten van bezorgde bewoners, met name uit de omgeving Burchtplein, Hoflaan, Poortlaan, Deijlerweg en Herenweg, over de recente toename van het aantal inbraken in onze gemeente. Er is sprake van situaties waarin bewoners oog in oog stonden met potentiële inbrekers die letterlijk naar binnen stonden te kijken. Sommige mensen voelen zich zo onveilig dat ze niet meer alleen thuis durven te blijven. Ik begrijp dat de politie hard haar best doet, maar ik hoor ook dat de capaciteit onder druk staat en dat er soms maar één politieauto voor heel Wassenaar beschikbaar is. Ik heb een paar citaten van berichten uit groepsapps uit buurten en ik zal een paar daarvan kort toelichten. 'Vannacht rond 1.00 uur is bij ons het alarm afgaan. Er is duidelijk getracht de voordeur te ontwrichten, hij klemt nu'. 'Ook bij mij is afgelopen nacht op de deur gebonsd. Ik werd er wakker van en ik realiseerde me later pas wat er is gebeurd'. 'Beste allen, wij waren een weekend op vakantie en gelukkig had ik een geweldige hondenpas, gelukkig met een vriendinnetje. Rond 4.00 uur is keihard door een man met een bivakmuts op de voordeur gebonsd. Gelukkig sloeg de hond aan en is hij weggerend, de meisjes doodsbang achterlatend. De politie is later wel gekomen. Dit was op het Burchtplein. Een paar maanden geleden heeft hier ook iemand op het raam gebonsd, met de handen voor het gezicht om op de bewakingscamera's niet herkenbaar te zijn. De beelden zijn destijds met de politie gedeeld'. Ik heb de volgende vragen aan het college:

1. Klopt het dat momenteel sprake is van een verhoogd aantal inbraken in Wassenaar?
2. Deelt u de zorg over de beperkte politiecapaciteit?
3. Wat doet de gemeente in samenwerking met de politie aan de preventie in deze wijken, wordt bijvoorbeeld gebruikgemaakt van het zogeheten voetjesproject?
4. Zou het college willen onderzoeken of het plaatsen van ANPR-camera's bij de toegangswegen van Wassenaar een effectieve maatregel kan zijn om verdachte voertuigen sneller te signaleren?

Dank u wel.

De plv. voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Marel. Het woord is aan de burgemeester.

Portefeuillehouder **De Lange**: Voorzitter, dank u wel. Laten we vooropstellen dat dit soort geluiden, wat onze inwoners rond inbraken meemaken, natuurlijk verschrikkelijk is. Daarom is het ook een belangrijke prioriteit om inbraken in Wassenaar aan te pakken en op te sporen waar dat kan. Daar hebben zowel de politie als de gemeente volle aandacht voor en gelukkig ook in samenwerking met buurtvereniging en vele anderen want elke inbraak is er één te veel. Uw vraag was of het klopt dat sprake is van een verhoogd aantal inbraken. De cijfers van 2025 geven dat niet aan, als je naar de cijfers tot en met april kijkt dan zitten we nu op twintig inbraken. Dat zijn er twintig te veel, maar dat is het getal en dat is 23% minder dan het aantal inbraken in 2024. In die zin is cijfermatig geen toename van het aantal inbraken te zien. Het is wel helder. De straten die u noemt, zeker gebieden die kwetsbaar zijn, zijn gebieden die relatief dicht bij de uitvalswegen liggen. Daar kom ik zo bij de ANPR-camera's op terug. Dan de capaciteit van de politie. Er is altijd capaciteit van de politie in het kader van noodhulp en dat kan de politie ook garanderen. Er is natuurlijk wel een landelijke discussie over de capaciteit van de politie, maar gelukkig is de capaciteit binnen het basisteam op orde en in die zin kunnen we altijd die noodhulp hebben, die ene politieauto, maar vaak ook een tweede op de achterhand. Het is ook belangrijk om bij verdachte situaties 112 te bellen, want dan wordt er snel opgeschaald en we hebben de afgelopen tijd gelukkig gezien dat dit effect heeft gehad met ook aanhoudingen als gevolg. Dan acties om preventief bezig te zijn. Jazeker, dat wordt gedaan. Het zogenaamde zomer- en winteroffensief is ook recent op 22 mei jl. weer geweest met voorlichting in de Langstraat, maar ook de zogenaamde witte-voetenacties. Overigens zijn de voetjes inmiddels blauw, maar de voetjes zijn hetzelfde. Daarmee laten we ook aan inwoners zien dat je, als je door de ogen van de inbreker kijkt, toch best op een aantal fronten vrij makkelijk bij huizen kunt binnentreden, er is ontdekt dat er nog ladders los in tuinen liggen, raampjes openstaan en dat soort zaken. Niet doen. Dat is de reden dat daar ook volop preventief aandacht voor is geweest, dus dat wordt gedaan. Daarnaast staan er borden bij de uitvalswegen om te waarschuwen en mensen mee te geven: let op dat u de boel goed afsluit als u het huis uit gaat. Ten slotte de ANPR-camera's. Jazeker, die zijn in 2024 op alle toegangswegen van Wassenaar geplaatst, op alle strategische plekken in Wassenaar staan ANPR-camera's. Dat zijn camera's die de nummerplaten kunnen lezen en verdachte auto's kunnen daarmee heel snel worden gesignaleerd. Gelukkig zijn hierdoor in combinatie met goede meldingen recent aanhoudingen geweest. Helaas was er recent die verschrikkelijke roofoverval thuis en daar zijn de verdachten aangehouden door een combinatie van ANPR en snel melden. Wij hebben in Wassenaar ANPR's en die hebben geregeld hun functie. Voorzitter, tot zover over de inbraken, de aanpak en wat we eraan doen.

De plv. voorzitter: Ja, dank u wel. Mevrouw Van der Marel, hebt u nog een aanvullende vraag? Ja.

Mevrouw **Van der Marel**: Dank u wel, voorzitter. U meldde dat er, gezien in een jaar, geen verhoging van het aantal inbraken was, maar is het dan niet zo dat er de afgelopen vier maanden misschien een stijging is geweest? Hoe ziet u dat?

Portefeuillehouder **De Lange**: Nee. Ik had de cijfers van januari tot en met april erbij en we zien in de eerste vier maanden juist een daling van 23%, maar ik blijf erbij dat twintig inbraken... We moeten die met elkaar zien te voorkomen want elke inbraak is er één te veel.

De plv. voorzitter: Het is wel gebruikelijk dat u even wacht tot u het woord krijgt. Dan komen we toe... Nee, ik dacht mevrouw Van Leeuwen, maar eerst de burgemeester.

De voorzitter: Dank u wel voor het waarnemen. Het woord is aan mevrouw Van Leeuwen over het onderhoud schelpenpad Wassenaarse Slag.

Mevrouw **Van Leeuwen**: Dank u wel, voorzitter. Mijn vragen betreffen inderdaad het onderhoud van het schelpenpad aan de Wassenaarse Slag. Er stond een artikeltje op wassenaarders.nl waarin staat dat het schelpenpad, het pad tussen hotel Duinoord en parkeerterrein De Kuil, een bekende wandelroute, een beetje een olifantenpad richting het strand en de omliggende natuur... In het verleden werd dat pad regelmatig onderhouden, maar inmiddels is de situatie veranderd, het pad is op verschillende plekken versmald, deels overwoekerd en daardoor minder goed begaanbaar. Wandelaars worden daardoor soms gedwongen uit te wijken naar de naastgelegen Wassenaarse Slagweg, waar regelmatig verkeer rijdt en zeker in de avond zonder verlichting kan dat tot onveilige situaties leiden. Mijn vraag aan het college luidt dan ook: is het college op de hoogte van de verslechterde staat van het schelpenpad bij de Wassenaarse Slag en is het mogelijk maatregelen te treffen om de toegankelijkheid en de veiligheid van dit pad te verbeteren? Bedankt.

De voorzitter: De wethouder Openbare Ruimte en in het bijzonder schelpenpaden.

Wethouder **Koetsier**: Mijnheer de voorzitter, die grap wilde ik als wethouder Schelpenpaden zelf maken. Mevrouw Van Leeuwen, we waren nog niet op de hoogte van de situatie in dezen en dat zijn we bij dezen wel. Het is wel zo dat dit specifieke schelpenpad onder beheer van Staatsbosbeheer en niet van de gemeente is en we zullen onmiddellijk contact met Staatsbosbeheer opnemen om te kijken wat eraan kan worden gedaan. Dank u wel.

Mevrouw **Van der Marel**: Dan wil ik de wethouder hartelijk bedanken.

De voorzitter: Fijn. Ten slotte mevrouw Bellekom over de prullenbakken in de Langstraat.

Mevrouw **Bellekom**: Ja, dank u wel, voorzitter, ik heb een vraag over de prullenbakken in de Langstraat. Het stuk tussen de bibliotheek en het plein is volgens mij klaar, maar daar is geen enkele prullenbak te vinden. In de hele Langstraat zouden maar twee prullenbakken komen en op de Luifelbaan staan er een paar bij de Jumbo, maar aan de overkant bij alle foodwinkels staan helemaal geen prullenbakken. Volgens de aannemer is het uitgangspunt van de gemeente dat er minder prullenbakken nodig zijn, maar wij betwijfelen dat. Wordt hier nog iets aan veranderd en klopt de uitspraak van de aannemer?

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nu het woord geven aan de wethouder Centrumplan.

Wethouder **Van Doeveren**: Dank, voorzitter. Ik wachtte even op het woord. Dank ook voor de vraag van mevrouw Bellekom. Wij waarderen ook altijd haar persoonlijke inspanningen om Wasse naar schoon, heel en veilig te houden. Dat zie ik met enige regelmaat voorbijkomen, zowel fysiek als online. We zijn pas halverwege en de aanname dat er geen prullenbakken meer bij zouden komen omdat de Langstraat af is, is niet waar. Er moeten in het hele gebied, inclusief dat gebied, nog veertien prullenbakken worden geplaatst, sommige dingen lijken af, maar zijn nog niet af. Hetzelfde geldt voor de planten, die komen pas in het plantseizoen. Ik ben het met haar eens dat er meer prullenbakken bij moeten komen en dat het onhandig is dat die er nog niet zijn, maar die worden wel nog voor de oplevering, voor het einde van het project, geplaatst en dat zijn er nog veertien extra.

De voorzitter: Mevrouw Bellekom.

Mevrouw **Bellekom**: Dank u wel. Dat is goed nieuws, maar het is toch vreemd dat de informatie-winkel in de Langstraat zelf zegt 'nee, er komen er niet meer'. Misschien is daar de communicatie nog te verbeteren. Oké, dank u wel.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: We hebben een inrichtingsplan waarin staat hoeveel prullenbakken er komen. Ik weet niet wie wat heeft gezegd en ik neem daar nu gewoon kennis van, maar ze komen nog. Dat is het antwoord van het college.

De **voorzitter**: Goed, dan ronden we hierbij de vragenronde af.

12. Sluiting vergadering

De **voorzitter**: Dan constateer ik dat het 22.58 uur is en dat we in een complete gemeenteraadsvergadering vier bespreekpunten hebben besproken en ook een aantal hamerpunten waarbij we breed unaniem gedragen besluiten hebben genomen. Dames en heren, dit was een hele goede gemeenteraad, dank u wel daarvoor. Ik sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad d.d. 8 juli 2025

De griffier,

dhr. J. Kleinhesselink

De voorzitter,

dhr. L.A. de Lange